

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik VI.

V Ljubljani, septembra 1889.

9. zvezek.

Angeljska nedelja.

I. Podobe angeljev.

Niso li vsi (angelji) služabni duhovi, v službo pošiljani za-nje, ki imajo podedovati zveličanje? Hebr. 1, 14.

Hvaležni zares moramo biti sveti cerkvi katoliški, da je ustanovila še poseben praznik v čast angeljev varuhov. Praznujemo ga vsako leto prvo nedeljo meseca septembra. Kako mil je ta praznik! Kako živo se spominjamo osobito danes mogočnega varstva nebeških duhov, ki so nas od otročjih let pa do danes prijazno obvarovali raznih nevarnosti duše in telesa! Ne zamudimo pa tudi osobito danes skazati svetim angeljem dolžno hvaležnost, utrdimo si vero v njih neprestano varstvo, priporočimo jim tudi za prihodnje dneve sebe in svoje!

Angelji so sicer čisti duhovi, ki imajo um in voljo, telesa pa nimajo. Ali, ker nam sv. pismo pripoveda na mnogih mestih, da so se ljudem prikazali v vidni podobi, in ker je človeku lastno, nevidne stvari tudi telesnim očem predstavljati, jeli so umetniki, slikarji, kiparji angelje v vidnih podobah predočevati. Sveta cerkev temu ni nikdar nasprotovala, še pričala je ob tako nazvanem „boji za svete podobe“, da ni zoper vero katoliško, če podobe angeljev in svetnikov častimo. Pa poglej dandanes v še tako preprosto cerkev, gotovo najdeš v njej podobe angeljev. Zares, podobe angeljev nas spominjajo njih svetosti in popolnosti, njih službe in delovanja, njih veselja in sreče. In ker je dolžnost naša angelje ne samo z besedo častiti, marveč

posnemati, ako hočemo biti kedaj ž njimi v nebesih združeni, premislimo danes: kakršne so podobe angeljev, in kaj nas učijo?

Vi pa angelji Božji in naši, sprosile nam pri svojem stvarniku milost, da spoznamo svete vaše lastnosti, jih posnemamo in tako pravi vaši častilci postanemo. Kraljica angeljev, prosi za nas!

1. Mladi Tobija, ko je hotel podati se na tuje, da iztirja ondi dolgove svojega očeta, sreča zalega mladeniča, ki se mu ponudi za varuha na poti v daljno deželo. Bil je to angelj Rafael. V taki podobi predstavljajo nam tudi umetniki angelje. Človeško podobo jim pridevajo. In potrebno je bilo, da so se v človeški podobi prikazali. Kakošen strah bi bil obšel mladega Tobija, da je zagledal z nebeškim žarom obdano podobo angeljevo! Človeško oko je preslabo prenašati nebeški kras. Kolika čast pa za nas, ako je Sin božji sam „človeško podobo nase vzel“, ako se angelji odenejo s podobo človeškega telesa, da nam strežejo! Spomni se o človek imenitnosti svoje nature, zato pa imej v časti kakor dušo, tako tudi telo svoje. Oboje je ustvarjeno od Boga in za Boga. *Kaj je človek, da se ga spominjaš*, poje kraljevi pevec, *ali sin človekov, da ga obiskuješ? Malo si ga ponižal pod angelje, s slavo in častjo si ga venčal in postavil si ga nad dela svojih rok*. Skrbi, da bodeš angelj v človeški podobi. In kako se bode to zgodilo? *Angelji vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih*. Tako uči Jezus. In angelj v človeški podobi bodeš tudi ti, ako pri vseh svojih mislih in željah, delih in besedah misliš na Boga, — po božji volji živiš. Angelje je Bog ustvaril, da bi ga spoznali, častili, ljubili, mu služili . . . mar ni to tudi tvoj namen? Ah, če si prizadevaš v vsem in povsod storiti voljo božjo — angelj si v človeški podobi!

Znamenito za nas je nadalje to, da so se angelji prikazali navadno v podobi mladeničev. Take nam jih kažejo podobe po cerkvi. Mlademu Tobiju prikazal se je angelj kot vrl mladenič, po-božne žene na Jezusovem grobu, učenci, ko jim je bil zginil Jezus izpred oči gredé v nebesa, pred seboj zagledajo dva mladeniča — angelja, ki jih tolažita. Zakaj v podobi mladeničev? Mladost združuje vsebi nekaj posebnega. Na mladeniču občuduješ gibčnost, moč, razum, trdno voljo. In mladeniški znaki na podobi angeljev kažejo nam njihove lastnosti: urni in vedno pripravi so služiti Bogu, vso svojo moč Bogu darujejo, v vsem želé Bogu dopasti, božja volja je njim jedino povelje. O da bi pač tudi mi bili posnemalci angeljev božjih! In to ni samo mogoče, to je tudi dolžnost naša. Kdo še ni slišal o

„angelskem mladeniču“ sv. Alojziju? Zakaj se ta svetnik tako imenuje? Ker je posnema posebno goreče angelje božje, ker je svojo dušo, kakor telo ohranil neomadežano vse življenje, ker je po volji božji delal, živel do poslednjega zdihljeja, ker je vse svoje moči jedino le Bogu daroval. O skrbi, ljuba mladina, da tudi ti angelje posnemaš v vsem svojem vedenju in življenju!

Podobe angeljev kažejo nam tudi peroti. Vsikdar se angelji s perotnicami upodobujejo. In po pravici. Sveta vera nas uči, da so angelji poslanci Božji, ki svojo službo čudovito nujno in točno opravljajo. Kakor se ptica hitro dvigne in zgine v zraku pod nebom, enako angelji brzo slušajo in izvršujejo povelja božja. Take hitrosti želi si tudi kraljevi pevec, ki koprneče poje: *Kdo mi da peroti, kakor golobu, da poletim in počijem v Bogu Izveličarji svojem!* To natančno pokorščino angeljev izvršujemo tudi mi v svojem življenju! Kdor je pripravljen vselej takoj božjo voljo izpolniti — blagor mu! Gorje pa onemu, ki se izgovarja, ki posluša glas hudobneža, — na pol pota je že do pregrehe. Kdor hitro dá, dvakrat dá — pravi pregovor. Kdor pa je pripravljen takoj in vedno natančno izvesti voljo božjo, bo lahko in gotovo premagal skušnjave. Da Eva ni poslušala glasú hudobnega angelja, grešila bi ne bila, in če ne daš prostora v svojem srci hudobni skušnjavi — če urno storiš, kar Bog zahteva, brez obotavljanja, brez izgovora, brez mrmranja, na angeljskih perotih dvigaš se proti nebesom.

Prav primerno nam kažejo podobe angelje večinoma, kakor da molijo. Le ozri se v podobo in uvidel boš: glava brez pokrivala, oči povešene, roke na prsih sklenene, peroti navzdol nagnene in klečeče noge. Vse to nam znači pobožnost angeljev, ki svoje in naše molitve Bogu darujejo. In to naj bi bilo tudi nam v spodbudo. Mnogo jih je, ki trdé, da ni potreba svoje pobožnosti po vnanje kazati, da človek mora v duhu in resnici Boga svojega častiti, da je vnanja pobožnost dostikrat sama hinavščina itd. s kratka, vnanno pobožnost zatirajo, — toda po krivici. Saj vemo, odkod je nastala. Česar je polno srce, to se kaže tudi na zunaj. Pobožno vedenje pri molitvi bodi izraz notranje pobožnosti. Kako pa bomo druge k pobožnosti vnemali, ako svojo zbranost po zunanje zakrivamo? Še podoba angeljeva na oltarji nas nagiblje k pobožnosti, koliko bolj podoba pobožnega kristijana. In ker nam je Bog dal dušo in telo, bi ne bilo prav, ako bi človek samo po duhu se spoznal kot otroka božjega, telo pa bi ostalo brez znamenja vsakršnega plemenitega čuta, marveč duša in telo naj častita Boga v soglasji, drug drugemu naj pomagata k večji

in večji pobožnosti. Osobito, kristijan moj! ne zabi ozreti se večkrat na veliki oltar. Ondi ugledaš podobi kerubinov. Kakor je nekdaj pri Izraelcih stanoval Bog v oblaku med kerubinoma nad skrinjo zaveze, tako te spominjata ta dva kerubina, da Gospod Jezus je blizu, da On prebiva v podobi kruha v tabernakelju. In ko gledaš teh dvoje podob in ti iz trdega kamenja sije tolika pobožnost, kako bi moglo pri tem sree tvoje ostati trdo, mrzlo, brez pobožnosti? Dozdevati se ti mora, kakor da neprestano kličeta angelja na oltarji: *Venite adoremus et procidamus ante Deum . . . pridite molimo in padimo na kolena pred Gospodom, ker on je naš Bog, mi pa smo njegovo ljudstvo in ovce njegove črede . . .* In ti, kadar čuješ ta glas, ne zatrdi svojega srea, pojdi pred sedež milosti božje in v družbi angeljev počasti svojega Izveličarja.

2. Pa ozrimo se tudi na opravo, obleko angeljev. Gledamo jih navadno v beli obleki. Tak je bil tudi angelj pri Jezusovem odprtem grobu. Svetil se mu je obraz kakor blisk in kakor sneg se mu je lesketala obleka. Ne bo vam težko razumeti, kaj bela barva na angeljih pomeni. Znači nam čistost njihovo, neomadežanost, ker so brez greha, dobri in v veliki popolnosti. O da bi se to tudi o nas moglo izreči, vsaj ob smrtni uri! Tudi mi smo sprejeli belo obleko nedolžnosti pri svetem krstu; tudi nam se je svetila duša milosti božje . . . Kaj je sedaj, kje je ona bela obleka? . . . In če je, žal, morda omadeževana, v blato poteptana ali celo prodana že leta in leta hudobnemu duhu, kako si jo bodeš zopet osvojil, kako umil v krvi Jagnjetovi, kdaj očistil svojo dušo v zakramentu svete pokore? Kraljica angeljev bodi tudi pribežališče grešnikov!

Lahko, tanko, skoro prozorno krilo vidimo na podobah angeljev. Brez pokrivala so in brez obutala. Ni čuda. Če hočeš hitro kam dospeti, vzel boš s seboj, kar najmanj mogoče. Vse nepotrebno, kar s seboj neseš, ti bode na poti zapreke delalo in te v naglosti ustavljalo. Prav to misel vzbuja nam podoba angelja. Vsegdar poslušni služabniki božji ne poznajo zaprek in nevarnosti v svoji službi. Bog jih je v dobrem tako utrdil, da grešiti več ne morejo. In to lahkoto, urnost in ročnost v spolnovanji dolžnosti svojih oznanja nam lahkotno krilo na podobah angeljev. In tudi to ni brez pomena za kristijana. Res, da mi v tem življenju tolike popolnosti nikdar dosegli ne bomo. Gotovo je, da se nam je na svetu vedno vojskovati ne samo zoper meso in kri, marveč tudi zoper hudobne duhove v podnebjih. Ali če tudi smo v vednih nevarnostih, če tudi nas vedne zapreke na zemljo

pritisakajo, moči si vendar le lahko zadobimo, da ne opešamo na potu proti nebesom. Kristijan moj! Ti sam spoznaš, da je greh ona teža, ki te tlači na zemljo, da je slaba družba, bližnja priložnost ona zapreka, ki ti brani dvigati se po strmem potu zatajevanja proti nebesom. Odrzvi to težo, odloži te zapreke in z novo močjo in z veseljem, mirnim srcem dvigaj se bodeš lahkokrilemu angelju podoben proti zračnim višavam nebeškim.

Na mnogih podobah angeljev vidimo svit, krasen venec krog glave. Kaj družega naj nam pomeni nego veselje, izveličanje, katero angelji za zmiraj uživajo v nebesih. Enkrat na skušnjo postavljeni pokazali so se stanovitne, in to jim je pridobilo toliko svetost, spoznanje, ta poskušnja jim je voljo v dobrem tako utrdila, da kaj Bogu zoprnega storiti več ne morejo. Dragi kristijan! Mi o sebi kaj tacega ne smemo trditi, kajti celo življenje smo na poskušnji. Ali to nam bodi prva skrb, da se v skušnji zemskega življenja tako stanovitne pokažemo, kakor dobri angelji. O da bi vsak izmed nas ob konci življenja mogel vsklikniti tolažbe poln: *Bonum certamen* (II. Tim. 4, 7).

Rad bi vas slednjič opozoril še na neko posebnost, s katero nam umetniki angelje naobrazujejo. V mislih imam zlati pas, ki jim opasuje ledja. Tudi to ni brez pomena. Znači nam izredno, neomadežano čistost, ki je prevzela vse njihovo bitje, kajti nikdar Boga z grehom niso razžalili. Nam pa je pas še posebej podoba one čednosti, ki človeka stori angeljem podobnega, in ga celo nad angelje poviša — mislim namreč: deviško čistost in nedolžnost. Kaj vse nam sveto pismo o tej prelepi čednosti pripoveduje! *O kako lep je čist rod, ki se čednosti sveti! Njegov spomin je večn in znamenit je pri Bogu in ljudeh.* (Modr. 4.) V resnici! Če se sme kdo primerjati z angelji, — čiste, nedolžne duše, ki ne gledajo na to, kar je na svetu, ki ne mislijo tega, kar je hudobno, marveč obračajo svoje oko v nebeška prebivališča in si le tje želé, kjer je Kristus v časti Boga Očeta, — to so pravi angelji v človeški podobi. Zato pa bodo tudi z angelji v nebesih poveljani. *Blagor jim, kateri so čistega srca, ker Boga bodo gledali.* Zato pa, duša krščanska! ako si bila doslej tako srečna ohraniti neomadežano srce in telo, ako sredi strupene sape zapeljivosti trdna stojiš v svoji nedolžnosti, okleni se danes še trdneje svojega angelja varuha, da te vodi še nadalje za seboj po potu zatajevanja v večno srečno družbo izvoljenih nebeščanov. Pomni dobro, da tvoja čednost pred Bogom več velja ko vse zlato celega sveta, in tvoje neomadežano telo je pravi tempelj, v katerem sveti Duh prebiva.

In kedarkoli se ozreš v sveto podobo angelja, skleni svoje želje z željo angelja varuha, ter vzdihni:

Angelj božji, ti me vodi,
Da se sam ne pogubim,
Ti zvesto pred mano hodi,
Tebi se priporočim.
Angelj varh, prijatelj moj,
Vedno mi na strani stoj!

3. Ker pa smo že pri premišljevanji podob angeljev, pogledjmo še, kaj navadno v rokah držé. Tudi to nas bo opomnilo marsikategorega dobrega nauka. Nekatere vidimo s kadilnico. Kaj to pomeni? Sveti Janez nam pojasni v skrivnem razodenji. Pripoveduje namreč, da je videl angelja stati pred oltarjem z zlato kadilnico v roki. In kadilo molitve svetnikov kipelo je od roke angeljeve proti Bogu. Taka je služba angeljev. Dišečemu kadilu enako, ki se dviga v višave, kipi molitev naša po angeljih k prestolu Najvišjega. To potrdiril je Rafael sam Tobiji rekoč: *Kader si molil, nosil sem tvojo molitev pred Gospoda*. Ne bojmo pa se, dragi moji, da bi se angelji utrudili nad našimi molitvami. Bolj ko častimo Boga, večje bo njih veselje. Rajše ko molimo, bolj smo združeni s svojimi nebeškimi prijatelji, bolj bodo varovali svoje varovance na zemlji.

Po drugod vidimo, da angelji držé v svojih rokah zlate skledice. V teh hranijo, — kakor pripoveduje sv. Janez (Apoc. 15, 7) — jezo božjo, katero ob raznih prilikah razlivajo čez grešni človeški rod. Tu se pokaže grozna lakota, tam izbruhne krvava vojska, ondi smrt nemilo kosí, zopet drugod je kužna bolezen silovito zavladata. Zakaj? Bog pokori svoje zgubljene otroke, po potu nesreče in nadlog kliče jih zopet v svoje kraljestvo. A mi ne čakajmo, da vse to čez nas pride, ne prosimo z grešnim življenjem, da nas Bog kaznuje, marveč z molitvijo, postom, miloščino in drugimi dobrimi deli pokorimo se za svoje pregrehe, da ne bo razlil po angeljih nad nas grozne jeze svoje.

Opazili ste tudi že, da držé angelji na marsikateri podobi v rokah raznovrstna glasbena orodja, kakor: harpo, gosli, kitaro itd. Kdo bi ne spoznal na prvi pogled, kaj to pomeni? Komu ni znano, da angelji v nebesih v vednih slavospevih Bogu hvalo dajejo. *Svet, svet, svet je Gospod vojskinih trum. Aleluja. Čast bodi Bogu Očetu . . . Slava Bogu na višavi . . .*, in razne pesmi, ki niso zapisane v svetem pismu, pojejo v čast trojedinemu Bogu. — Hočemo imeti pravo spoštovanje do angeljev, posnemajmo jih. Ne rotnenje, ne

kletvina, ne nespametne ali grde besede, svete pesmi naj odmevajo po naših hišah in družinah. *Hvalite Gospoda vsi narodi, slavite ga vsa ljudstva, ker utrjena je nad nami njegova milost in njegova zvestoba ostane vekomaj* (Ps. 1, 16).

Še enega znamenja, ki ga najdete na podobah angeljev nam je omeniti: trombe. Kader to ugledaš, spomni se poslednje sodbe. Jezus Kristus sam pravi: *In poslal bo* (Sin človekov) *angelje svoje z močnim glasom trobente, in zbrali bodo izvoljence njegove od četerih vetrov od konca nebes do njih kraja* (Mat. 24, 31). Še natančneje opisuje nam sodne trombe pomenljivi glas, ko pravi (I. Kor. 15, 52): *V hipu, v trenutku z očmi, v poslednjem glasu trobente, kajti trobentalo se bo, in mrtvi bodo vstajali netrohhljivi, in mi se bomo izpremenili*. In kmalu potem zgodilo se bode, kar v kratkem pové Izveličar: *Pravični pojdejo v večno življenje, krivični pa v večno trpljenje* (Mat. 25, 46). — Kristijan predragi! Med katere bodeš tisti dan prištet ti? — Kdo bi danes to vedel, kar je skrito pred vsem svetom? A pogled sodne trombe angeljeve naj te vedno opominja, da živiš tako, da ti ne bode glas njen v pogubo, marveč v izveličanje.

Če se še enkrat v duhu ozremo na vsebino današnjega govora, spoznati moramo, da je podoba angeljev za nas velikega pomena. Bodisi, da se oziramo na postavo podobe, bodisi da premišljujemo krilo ali pa znamenja, katera držé angelji v rokah, vse nam govori živo in jasno: posnemaj angelje! Da, kristijan moj! Posnemaj angelje! *Bog hoče*, pravi sv. Bonaventura, *da podobni postanemo angeljem, da gorimo z ljubeznijo serafinov in plamenimo z vednostjo kerubinov*. Naj nas toraj — in to bi bil najlepši sad današnjega govora — vsak pogled na podobo angelja spominja dolžnosti jih posnemati. Kdo ne bi hotel angelja varuha vedno tik sebe imeti? Kdo je tako mrzlega srca, da bi nikdar ne maral priporočati se svojemu nebeškemu prijatelju? In kdo ne bi želel, da ob smrtni uri ponesó angelji dušo njegovo v sveta nebesa? In to se bode zgodilo, ako hodiš stanovitno po potu, kjer te angelja varna stopinja pelje. Posnemajmo angelje! Bodi življenje naše angeljsko, da bodo kodaj tudi vsakemu izmed nas veljale besede pesnikove: „Kader grob nemilo zine — Angelj čist na svetu mine.“ Amen.

And. Karlin.

2. Najboljše češčenje angeljev Božjih.

Njih angelji v nebesih vedno gledajo obličje Očeta mojega, ki je v nebesih. (Mat. 18, 10.)

Sveta katoliška cerkev današnji praznik postavlja svojim otrokom angelje Božje v počeščenje in premišljevanje. Ona sicer želi, naj bi jih vsaki dan častili, vendar pa je še današnji praznik odločila v njih posebno počeščenje. Vsak izmed nas tudi lahko spozna, kolikanj se spodobi, da sv. angelje častimo. Oni so namreč veliko bolj popolni, kakor mi ljudje, so čisti duhovi, ki imajo bolj razsvetljen um in bolj sveto voljo, kakor najboljši izmed ljudi. Častiti jih moramo toraj že zaradi njih popolnosti, a častiti jih moramo tudi zategadel, ker so naši varuhi. Kraljevi prerok pravi: *Bog je svojim angeljem za voljo tebe, (o človek!) zapovedal, da naj te varujejo na vseh tvojih potih; na svojih rokah te bodo nosili, da se kje s svojo nogo ob kak kamen ne spodtakneš.* (Ps. 90, 11. 12.) V današnjem sv. evangeliju pa pravi Kristus: *Njih — to je: naši — angelji vedno gledajo obličje Očeta mojega, ki je v nebesih.* Varstvo angeljev je toraj drugi vzrok, da jih častimo, in to, da se jim za njih dosedanjo skrb zahvalimo, in jih še prihodnjega varstva prosimo. To dolžnost do angeljev hočemo toraj zvesto dopolnovati in zato bomo danes ob kratkem premišljevali, v čem da prav za prav obstoji najboljše češčenje angeljev Božjih. Zvesto me poslušajte v imenu angeljev varuhov!

Najboljše češčenje svetih angeljev obstoji v posnemanju njih zadržanja proti Bogu in proti ljudem. Pred vsem drugim imajo angelji veliko večje spoznanje o Bogu, njegovi lepoti in njegovih lastnostih in njegovi presveti volji, kakor mi na zemlji; zakaj, kar mi po besedah sv. apostelja Pavla gledamo, kakor v ogledalu, to gledajo angelji Božji vže od stvarjenja sveta sem z obličja v obličje. Angelje Božje toraj mi najvrednejše častimo, če jih v tem spoznanju Božjem posnemamo, ker to je prava učenost, ki vse drugo znanje in posvetno učenost visoko presega, pravi Gospod, da spoznavamo Njega, to je: Boga, in katerega je Bog poslal, Jezusa Kristusa. Zato sveti Pavel o sebi Filipljanom piše, da ima blago, veselje, čast in slavo in vse, kar svet ljubi in čišla, za zgubo proti visokemu spoznanju Jezusa Kristusa, ker to, kar Jezus obeta in daje, presega vse, kar svet premore. Zato pravi apostelj, da vse spoznava za blato v primeri

s spoznavanjem postave Božje. Iz tega spoznavanja Božjega izvira pri angeljih njih goreča ljubezen do Boga. Ta goreča ljubezen do Boga je bila, ki jih je za časa poskušnje ohranila zveste Bogu, med tem, ko so bili drugi njih tovariši z nebeških sedežev pahneni v pekel. Ta ljubezen božja je, ki jih tako zveste stori v izpolnjevanji volje božje, da nam jih Kristus v očenašu za vzgled postavlja rekoč: *Zgodi se volja tvoja, kakor v nebesih tako na zemlji*. Iz tega pa se za nas vse posname nauk, da pravo čiščenje svetih angeljev obstoji najprej v tem, da jih posnemamo najbolj v njih spoznanji Božjem in v ljubezni, da v vsem in povsod in vsaki čas izpolnujemo voljo božjo tako radi in tako hitro, kakor jo oni izpolnujejo v nebesih. Drugo pa je, da jih posnemamo tudi v njih zadržanji proti ljudem, katerim so nam za varuhe poslani v telesnih in dušnih potrebah.

Da vam to varstvo angeljev ob kratkem pokažem, spominjam vas le memogredoč na nekatere prigodbe v sv. pismu. Ko je bil Bog namenil, Sodomo in Gomoro z bližnjimi mesti vred zaradi njih vnebovpijočih hudobij z žveplenim ognjem izpod neba pokončati, bila sta dva angelja, ki sta pravičnega Lota iz Sodome odpeljala, da pogubljen ni bil. Angelj Božji je bil, ki je v čudovitem oblaku pred Izraelci naprej šel, in jih peljal skozi rudeče morje, da jih je otel iz Egiptovske sužnosti. Angelj Božji peljal je mladega Tobija v daljno Medijansko deželo, ga na poti obvaroval, da ga velika riba ni požrla, ga srečno oženil, denar zanj iztirjal, ga nazaj k starišem pripeljal in staremu očetu Tobiju luč oči podelil. Angelj odprl je apostolom vrata v ječi, v katero so bili zaprti. Angelj peljal je sv. Petra iz ječe memo straže in skozi mestna vrata prav poslednji večer, ko ga je imel drugi dan Herod ob glavo dejati. In da drugih vzgledov angeljskega varstva na dolgo in široko ne omenjam, spomnite se le sami nazaj v pretekla leta in skoraj vsak mi bode vedel iz lastnih dogodščin povedati, kako ga je prav angelj varuh pred to in uno nesrečo, pri tem in unem padci nepoškodovanega ohranil ali mu celo življenje otel. Tako se do črke natanko izpolnujejo besede kraljevega preroka, da nas angelji varujejo po vseh naših potih in nam ob rokah in ob nogah strežejo, da se kje ne spodtaknemo.

Ljubi moji! koga izmed vas pač ta velika skrb sv. angeljev v naših telesnih potrebah ne gine? Kdo pač ne občuti v sebi veselja, da bi bil še on angelj varuh svojemu bližnjemu? O, da bi se to godilo, kako lepo čiščenje angeljev varuhov bi pač to bilo; če bi lačne nasitovali, kakor je angelj zanesel Habakuka pred levnjak, da je Danielu prinesel jedi; če bi žejne napajali, kakor je angelj Agari

pokazal studenec, da je žeje pojemajočega sina Izmaela poživila; če bi bolnike obiskovali, in če bi jim tudi zdravja ne mogli dati, kakor je storil angelj slepemu Tobiju, prinesli bi jim vsaj besedo tolažbe; če bi sploh tako, kakor angelji Božji, svojim potrebnim sobratom skazovali dela krščanskega usmiljenja! Enkrat, ljubi moji! nas bodo ti angelji Božji sklicali k sodbi, in s kolikim veseljem nas bodo postavili na desno stran, če smo svojemu bližnjemu dela krščanskega usmiljenja skazovali, če nam Božji sodnik poreče: V lačnih ste mene nasitili, v žejnih ste mene napojili, v popotnih mene sprejeli, v nagih mene oblekli itd. Nasproti pa, kako strašno bi bilo, če bi nas angelji zaradi pomanjkanja del krščanskega usmiljenja morali postaviti na levo stran, kjer bi nas zadela gromovita obsodba večnega pogubljenja!

Še posebno pa se varstvo angeljev razteza na našo dušo. — Kako skrbni so angelji za naše duše, kaže se že ob rojstvu Zveličarjevem. Ne le, da je angelj to rojstvo oznanil pastirjem, pridružila se je temu angelju še cela truma drugih angeljev, kateri so peli veselo pesem: *Čast Bogu . . .* veselili se toraj rojstva Zveličarjevega, kakor bi bil Odrešenik za-nje rojen in bi bil njih prišel iskat in zveličat. In zopet govori Jezus: *V nebesih bode večje veselje nad grešnikom, ki se spokori, kakor nad 99 pravičnimi, ki pokore ne potrebujejo.* (Luk. 15, 7.) Ako to veselje angeljev ob rojstvu Zveličarjevem in njih veselje zavoljo spreobrnjenja grešnikov premišljamo, ali moremo še dvomiti, da jim je skrb za naše duše? In če je celo Sin božji iz nebes prišel in tolikanj grozovito smrt na križi pretrpel za naše duše, ali ni potem tudi naša dolžnost, da smo svojemu bližnjemu vidni angelji varuhi, zlasti dolžnost starišev do otrok, gospodarjev in gospodinj do poslov in sploh vseh predpostavljenih do svojih podložnih, da jim s poukom, svarjenjem in opominovanjem, z besedo in vzgledom k dobremu pomagamo, da škode ne trpe na svojih dušah? Zakaj gorjé vsem predpostavljenim, ako to dolžnost zanemarijo, še trikrat večje gorjé pa onim, ki so svojim podložnim v spodtikljej in pohujšanje, zakaj *gorjé človeku, po katerem pohujšanje pride*, govori Kristus, *bolje bi mu bilo, da bi se mu mlinski kamen obesil i. t. d.* (Met. 18, 7. 6.)

Kaj ne, te strašne odgovornosti si pač nočemo naložiti na svojo vest, marveč hočemo angelje Božje s tem častiti, da jih ne le posnemamo v spoznanji in ljubezni božji, ampak tudi v ljubezni do bližnjega, v skrbi za zveličanje duš svojih bratov. Le potem se smemo nadejati, da nas bodo ti angelji Božji sodnji dan postavili na sodni-

kovo desnico, ter pojdemo ž njimi vred v nebeško veselje, kjer bomo pred sedežem Božjim in Jagnjetovim ž njimi vred vekomaj peli: *Svet, svet, svet je Gospod vojskinih trum, nebo in zemlja sta polna njegove hvale!* Amen.

M. Torkar.

Praznik rojstva Device Marije.

I. Marijini služabniki.

Blagor človeku, kateri me posluša
in čuje pri mojih vratih vsaki dan in
na-me streže pri podbojih mojih duri.

Preg. 8, 34.

Kadar se cesarju ali kralju hčerka rodi, se ta dogodek z veseljem obhaja ne samo v kraljevi hiši, ampak tudi po vsem kraljestvu. Kdo bo tedaj nam katoliškim kristijanom zameril, ako rojstvo Marije Device praznično obhajamo, saj ona ni bila le kraljevega Davidovega rodu, ampak je imela tudi kraljica nebeška postati. In če se rojstvo posvetne kraljičine po vsej deželi slovesno praznuje, ko se vendar še ne vé, ali bo to rojstvo res še kedaj narodom v prid: Koliko bolj po pravici se smemo mi kristijani rojstva Marijinega veseliti, ker smo po njej prejeli toliko dobrot in blagrov, da, samega Jezusa Kristusa, Odrešenika našega? Zato moli sv. katoliška cerkev današnji dan: *Tvoje rojstvo, Božja porodnica, je veselje oznanilo celemu svetu; ker iz tebe je prišlo solnce pravice, Kristus naš Bog, ki je odvzel prokletstvo in prinesel blagoslov, ki je smrt osramotil in nam dodelil večno življenje!* (In. II. Vesp.)

Ta hčerka tedaj iz Davidove korenine, ki je bila današnji dan rojena, je imela postati mati Jezusa, našega kralja. — Ona se tedaj po pravici imenuje Kraljica nebeška in naša Gospa. Če je pa ona Kraljica, smo mi njeni podložni; če je ona Gospa, smo mi njeni služabniki. V imenu Marijinem vas danes vse pričujoče vabim v njeno službo, ter pravim:

Marijini služabniki imajo:

1. veliko čast,
2. lahno delo,
3. obilno plačilo.

In to troje vam hočem danes na kratko razložiti. Naj bo vse Bogu in Mariji v čast!

1. Marijin služabnik biti, to je za vsakega velika čast. Ali se mar kdo sramuje zato, ker je c. kr. služabnik? Kaj še. Ravno to si vsakdo v čast šteje, da se sme c. kr. služabnika imenovati in ko bi bil tudi zadnji sluga pri kaki c. kr. sodnji. Za take službe se še-le zelo poganjajo, kakor vemo, ponujajo in drenjajo se eden pred drugima in vsak se srečnega šteje, če kako cesarsko službo dobi. In zdaj recite, ali mar tedaj ni velika čast, ako je kdo v službi same nebeške Kraljice? In če se različni cesarski uradniki celo s tem ponašajo, da so v cesarski službi, ali se bomo mar mi sramovali, če Mariji služimo? Še zadovoljni moramo biti, da nas tako visoka Gospa v svoji službi trpi, in da se po nji imenovati smemo. Ko je kraljica Saba videla vso krasoto Salomonovih naredb in modro sestavljeni hišni red in osnovo raznih služeb, je zaklicala: *Blagor tvojim možem, in blagor tvojim hlapcem, ki vedno stojé pred teboj in poslušajo tvojo modrost!* (III. Kralj. 10, 8.) Enako smemo tudi mi reči o Marijinih služabnikih: Blagor vsakemu, ki Mariji streže, Mariji zvesto služi, se z njo večkrat pogovarja, njo posluša in okoli nje se mudi! Saj ona sama to potrjuje, ko pravi: *Blagor človeku, ki mene posluša, in ki čuje pri mojih vratih vsaki dan,* (Preg. 8, 34.) kar se toliko hoče reči, kot: Blagor mojim zvestim služabnikom!

Cesarski služabniki ali pa tudi drugi v raznih službah pri visoki gospodi (posli pri grofih, knezih itd.) nosijo tudi vnanje na ovratnikih, na gumbih, pri pokrivalu in oblačilu znamenja svoje časti in službe. In tu zopet opazujemo, da se teh in takih vnanjih znamenj nihče ne sramuje, ampak nasproti še le ponaša se: enako se tudi zvesti Marijini služabniki ne smejo sramovati, kakšno Marijino znamenje, če tudi le skrivaj, na sebi nositi, postayim škapulir tega ali onega reda, kako Marijino svetinjico na vratu ali vsaj kak blagoslovljeni molek. Kristijan moj, ako nobenega takega znamenja na sebi ne nosiš, ako se ga morebiti še celo sramuješ, ti naravnost povem, da nisi poseben častivec Marijin, da nisi zvest njen služabnik!

2. Mariji služiti pa drugič tudi ni težavno, in se sme po pravici reči, da za Marijine služabnike je lahko delo. Kaj in kakšno službo pa prav za prav zahteva Marija od svojih služabnikov? — Marija od svojih služabnikov skoraj nič drugega ne tirja, kakor da storé, kar njen Sin velevala. Tako je namreč že na ženitnini v Kani galilejski služabnikom rekla: *Kar vam (moj Sin) poreče, to storite!* (Jan. 2, 5.) Če tedaj Božje in cerkvene zapovedi zvesto spo-
nujemo, s tem že ob enem Mariji služimo, in ona ni nikoli tako vesela, kakor če vidi, da njenega Sina natanko in voljno ubogamo.

Posebej za-se le kaj malega želi, kar pa je tako že v službi do nje-nega Sina zapopadeno. Recite, ali je to huda služba, če bi kakšna imenitna gospa svojemu služabniku naročila, da nima družega opravi-la, kakor da se vsaki dan trikrat pri njej oglasi in čez dan včasih na-njo misli in da je sploh pripravljen priti in storiti, če bi ga po-klicala? In glejte, nič družega Marija ne tirja. Ali je mar to taka težava, trikrat na dan jo počastiti s sv. angeljevim česčenjem? večkrat na dan na njo misliti? včasih kako pobožnost nji na čast opraviti, postavim: o sabotah si iz ljubezni do Marije kaj pritrpati, o njenih praznikih sv. zakramente prejeti, o svetih časih kam na božjo pot stopiti, v eno ali drugo nje bratovščino zapisati se?

Pri tem pa vendar ne smem zamolčati, na kaj ta visoka ne-beška Gospa pri svojih služabnikih najbolj gleda. Vedeti namreč morate, da je ta Gospa sama neizrečeno lepa, čista in snažna in ji nobena reč tako hudo ne dene, kakor če pri svojih služabnikih zapazi lise, madeže ali celo velike grdobije. Dokler se služabnik ne osnaži, naj raje nikar k tej prečisti Gospej blizo ne hodi.

Iz tega, prelubi, pa tudi vidite in spoznate, ali ste pravi in zvesti Marijini služabniki? Kdor brez skrbi in strahu greši in nje-nega Sina žali, tak ni pravi Marijin služabnik. Komur se preveč zdi, trikrat na dan angeljevo česčenje pobožno moliti, včasih iz lju-bezni do Marije kaj pritrpati si; kdor o Marijinih praznikih nikoli ali le redkokedaj pride k sv. zakramentom, kdor ni v nobeni Marijini bratovščini, in posebno kdor za lepo čistost ne skrbi, oh taki gotovo pravi služabnik Marijin ni!

3. Pa poglejmo še, kakšno plačilo je v Marijini službi? Na to naravnost lahko rečem, da za Marijine služabnike je obilno-plačilo. Ona plačuje svoje zveste služabnike

a) že tu na zemlji z obilnimi in izvan-rednimi darovi, katerih drugi ne dobivajo. O tem imamo v življenji svetnikov izgledov na izbiranje, kakšne posebne milosti je ona včasih svojim častilecem in služabnikom izprosila;

b) s pomočjo in tolažbo v raznih stiskah, posebno pa o smrtni uri. Tu zopet beremo, kako mnogokrat je Marija svoje častilce na zadnjo uro tolažila, nekaterim se v vidni podobi in spremljana od veliko angeljev ali devic prikazala;

c) z neizrečenim veseljem, katerega jim pri svojem Sinu v nebesih pripravlja. Če Jezus o svojih učencih nebeš-kemu Očetu pravi, da želi, naj bodo tam, kakor je on; tako tudi

Marija ne neha poprej, da pridejo nje častilci in služabniki tudi tje, kjer je ona.

Preljubi! V cesarsko službo marsikateri zato tišči, ker je tam tudi pokojnina (penzija), ako v službi omaga. — Enako je v Marijini službi. Ako v njeni službi stanovitni ostanemo, nas čaka po opravljeni službi taka pokojnina, kakoršna ni v nobeni drugi službi: večno veselje, večni počitek nas tamkaj čaka pri naši ljubi Gospej, pri tej dobri materi v nebesih! In za tako plačilo se pač spodobi tudi zvesta služba.

Kdor tedaj vse to pomisli, se tudi nič obotavljal ne bo iti k Mariji v službo. Svetniki so to dobro vedeli in zato so ji tako veselo in zvesto služili. Sicer so bili prav za prav vsi svetniki Marijini služabniki, ali še posebno se je sedem svetih mož tako imenovalo. Mali Šmarijin l. 1233 so se v Marijino službo slovesno posvetili in zapisali. Imenujejo se ti možje „serviti“ in od njih ustanovljeni red še obstoji. Cerkev obhaja spomin teh sedem svetih mož 11. svečana. Bog je na Marijino prošnjo te njene služabnike že v življenji poveljčal z mnogimi čudeži, v smrti z nenavadnimi prikaznimi in po smrti z obilnimi znamenji. (Kaj več naj se bere in pové iz življenja svetnikov na imenovani dan.)

Preljubi poslušalci! Slišali ste danes, kateri so pravi Marijini služabniki in zvedeli tudi, kako so prvi serviti Mariji lepo služili in kakšno čast in plačilo so dosegli. Ali bi ne hoteli tudi vi v službo stopiti pri tako dobri, mili in mogočni Gospej? Da, da, Marija, naša ljuba Gospa! mi vsi tu pričujoči hočemo tvoji služabniki biti, saj vemo, da tebi služiti je velika čast, v tvoji službi je lahno delo in v tvoji službi je še posebno veliko plačilo. Amen.

Jan. Ažman.

2. Marijin Božič.

Bodi pozdravljena, sveta Mati, ki si rodila Kralja, ki nebo in zemljo vlada od vekomaj do vekomaj.

(Vvodna molitev v današnji sv. maši.)

Kar imamo praznikov v letu, so gotovo — če ne najlepši, pa vsaj jako lepi — božični prazniki. Dogodek, katerega se o Božiču spominjamo, je tako zanimiv, da nam nehoté v duhu vstajajo tiste podobe, katere so gledali pastirci na betlehemski planjavi. Tako živo

nam stopijo pred oči ti pretekli časi, kakor bi sami stali pred betlehemskim hlevčkom; zato se tudi tako živo veselimo božičnih praznikov.

Vem, da se komu čudno zdí, kako je to, da govorimo danes o Božiču, zdaj, ko na božične dneve niti ne mislimo ne. Res je to — do božičnega časa je še nekaj mesecev. Ali vendar vam hočem govoriti o Božiči, zato, ker je še nek drug Božič v letu, in tega ravno danes obhajamo. Mali Šmarijin imenujemo tudi lahko Božič, in sicer Marijin Božič!

Kako to mogoče? — Glejte, o Božiči se spominjamo rojstva Jezusovega, danes se spominjamo rojstva Marijinega; božični dan je vesel praznik, in današnji je tudi vesel praznik; in isti dogodki in spomini, ki spremljajo rojstvo Odrešenikovo, spremljajo tudi rojstvo Marijino. Da res danes — tako rekoč — Marijin Božič obhajamo, o tem hočemo se v naslednjih besedah še natančneje prepričati.

Ti pa, o Marija, ki si na današnji dan ugledala luč sveta, podpiraj nas, da bodo tudi te besede v čast tebi in tvojemu Sinu!

I. Rojstvo Jezusovo bilo je že zdavna zdavna prej napovedovano — ravno tako rojstvo Marijino.

Še v raji je Bog govoril o prihodnjem Izveličarji, pa tudi o Materi njegovi. *Sovraštvo bom naredil med teboj (kač) in med ženo, med tvojim in njenim zarodom; ona ti bo glavo strla in ti boš njeno peto zalezovala.* Bog je rekel Adamu: *Človeku ni dobro samemu biti, naredimo mu pomočnico njemu podobno.* Pač veljajo te besede za Adama in Evo — toda ali ne veljajo ob enem te besede za družega Adama in drugo Evo — Jezusa in Marijo? Vže v raji je bilo naznanjeno, da bo Marija pomagala streti Odrešeniku moč hudobnega duha — *ona ti bo glavo strla.* Zato pravi sv. Avguštin: *Mati človeškega rodu prinesla je kazen na svet, Mati našega Gospoda prinesla je izveličanje na svet* (illa percussit, ista sanavit. Brev.).

— Že več tisoč let poprej razodet bil je sklep božji, da se porodi žena, ki bo poravnala, kar je Eva zagrešila. In ta obljuba, dana v paradižu, živela je med izvoljenim ljudstvom. Zato se v sv. pismu nanaša toliko predpodob in besedi na nebeško Kraljico.

Goreči grm, v katerem se je prikazal Bog Mojzesu in naznanil odrešenje Izraelcem — ali ni ta grm podoba Marije, ki je bila goreči grm ljubezni in milosti božje, v katerem se je tudi prikazal Gospod in naznanil odrešenje celemu svetu? — Aronova palica ozelenela je sama od sebe. Cerkveni očetje govoré: ravno tako sama od sebe, po

navdihnenji sv. Duha spočela je Mati Božja. — In če govori David o novem tempeljnu: *To je veliko delo, ne kacemu človeku, ampak Bogu se pripravlja stanovanje* — ali bi ne govorili ravno tega lahko o Mariji, ker ne človeku, ampak Bogu pripravilo se je stanovanje.

Kakor so o Odrešeniku vedno govorili preroki, tako so govorili tudi o Mariji. In Izaija ves vesel vsklikne: *Glej, Devica bo spočela in sinu rodila, in ime njegovo bo Emanuel* t. j. Bog z nami.

To kaže, kako je bilo vže od nekaj ime Marija v vedni zvezi z imenom Izveličarjevim. Ali nas ne uči vse to, kako čudno je delo našega odrešenja, ki se je pripravljalo na tisoče let samo radi tega, da bi o dnevu obiskanja lahko spoznali ljudje, da je napočil dan rešitve? Če premišljujemo ta čudna pota božja v starem zakonu, utrditi se nam mora vera, da še z večjo hvaležnostjo mislimo na Odrešenika in njegovo Mater.

Kako željno so stari pričakovali onega dné, ki je imel biti dan rešitve. *Rosite ga, nebesa, od zgoraj, in oblaki dežite pravičnega*, vzdihuje Izaija (45, 8) — in ravno tako željno so pričakovali rojstva Marijinega. Kajti

II. rojstvo Jezusovo bilo je za ves svet dan veselja, ravno tako je bil dan rojstva Marijinega za ves svet dan veselja.

O, če je angelj rekel o sv. Janezu Krstniku, da se jih bo njegovega rojstva veliko veselilo, kako bi se svet ne veselil, ko se rodi blažena Devica Marija! Poslušajmo, zakaj vendar naj se veselimo!

1. Ob Jezusovem rojstvu se veselimo, ker vidimo velik čudež, da se rodi sam Bog — in pri rojstvu Marijinem vidimo enak čudež, da se rodi Mati božja. — Vsak dan sicer molimo: *Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas grešnike!* — pa vendar navadno nikoli ne pomislimo, kako veliko čast s tem skazujemo Mariji, če jo tako imenujemo. Bolj jo skoraj počastiti ne moremo. Sv. Anzelm pravi: *Reci Mariji: nebeška Kraljica — ali: Kraljica angeljev — ali kaj drugega, s tem nikdar ne poveš toliko, kakor če ji rečeš: Mati božja!* — Misli o tem čudežu na dolgo . . . in široko . . . in globoko, kako je to mogoče, da žena postane Mati božja, tvoj um nad tem omaga in si ne vé odgovoriti. Zato pravi sv. Epifanij: *Angelji lahko rečejo (Bogu): ti si moj Bog; ljudje lahko rečejo: ti si moj Odrešenik; in vse stvarstvo na zemlji lahko kliče: ti si Bog . . . le Marija edina lahko spregovori besede: ti si moj sin, tebe sem jaz rodila! Mogočni je velike reči storil meni (Magnif.), kako bi se mi ne čudili? Pa ne samo čudili, mi se moramo radi tega veseliti. Zakaj pa?*

— O, pogledjte, če imate vi kacega sina, pa dobi dobro visoko službo, ali pride v kako imenitno hišo: ali niste vi tega veseli? Mislite si: beseda njegova bo nekaj veljala, kedarkoli jo bo spregovoril, in če bo on prosil, se bo marsikaj lažje dobilo. — In glejte! Marija je bila povzdignena tako visoko, da bolj visoko ni mogla biti — vsprejeta je bila v nebeško hišo, nebeško družino! Če je postala Mati božja, kako bi ta mati ne imela nobene besede pri svojem božjem Sinu! Zato lahko rečemo nadalje:

2. Veselimo se rojstva Jezusovega zato, ker nam je bil rojen Odrešenik sveta; ali ravno tako se veselimo rojstva Marijinega, ker ž njenim rojstvom prejeli smo odrešenico sveta — našo pomočnico in srednico pri Bogu. Saj smo ravnokar rekli: če je bila Mati božja, kako ne bi imela nobene besede pri božjem Sinu!

Znano nam je, kaj je vse storil Jezus Kristus: s svojo smrtjo nas je odrešil in izbrisal dolg, kateri je naredil Adam. Odrešenik nam je zopet odprl nebesa, da gremo vanje, če hočemo iti in hočemo kaj zanje storiti — prej to ni bilo mogoče.

In ménite, da Marija ni ničesa storila za naše odrešenje? — Mislite si skrbi njene, katere je imela z Jezusom ob njegovem rojstvu; mislite si žalost Marije, kedar je šla za svojim Sinom na goro Kalvarijo — ali pa njene muke pod Kristusovim križem, potem pač vemo, zakaj jo kličemo žalostno Mater božjo, zakaj je sedmeri meč njeno srce presunil. Zakaj je ona tolikanj trpela? . . . Za svoje grehe, katerih — ni imela? — Ne! Za naše grehe je trpela! In ravno iz zaklada tega njenega zasluženja tudi zajemamo, kedar prejemamo cerkvene odpustke.

Tako je Marija s svojim Sinom vred delala za naše odrešenje, in ona še vedno dela za naše izveličanje! Kolikim ravno Marijina priprošnja pomaga, da pridejo na pot spreobrnjenja! Res je, ona grehov ne more odpustčati. Ali ona prosi Boga, da grešniku potrebne milosti dá, — ona lahko prosi za dar dušne stanovitnosti. In pač neverjetno je in nemogoče, kakor pravi sv. Brnard, da bi ne bil uslišan tisti, ki se je k Mariji zatekel, da bi se spokoril.

Po zimi leta 1888. umrl je v Turinu na Laškem pobožen duhovnik. Ime mu je bilo Don-Bosko. Le-ta mož zbiral je okrog sebe najbolj zanemarjene otroke in lepo skrbel za-nje; tako je storil silno veliko dobrega. Po svoji pobožnosti slovel je na daleč okoli in bolniki so se mu radi priporočali v molitev. — Neegega dné pride k njemu neki sloveč zdravnik, pa vere ni imel ta zdravnik nobene. „Slišal sem — pravi — da vi vsako bolezen ozdravite!“ — Bosko se začudi: „Jaz — da vsako bolezen ozdravim? — Tega ne! Pač so prišli

nekateri sem in so res ozdraveli, pa po priprošnji Matere božje.“ — „Pa naj Mati božja še meni pomaga in bom verjel, da je mogoče, da se zgodi čudež“, pravi doktor. — „Kakošno bolezen pa imate?“ — „Božjast! Tako silno me napada, da se ne drznem nikamor stopiti.“ — „Potem morate storiti, kar so drugi storili. Pokleknite, bova molila. Izpovejte se in očistite svoje srce, da prejmete sv. obhajilo — potem bo Devica Marija tudi vam pomagala.“ — „Gospod, zahtevajte kaj drugega! Tega ne morem.“ — „Zakaj ne?“ — „Tako hliniti se nikakor ne morem, na noben način ne morem. Čemu moliti? Na Boga tako ne verujem!“ — Bosko za prvi trenutek osupne. Zdelo se mu je, da je brez orožja. Ali sv. Duh mu navdihne kmalu tako goreče besede, da se je moral zdravnik vdati. Pokleknil je in se prekrižal. — „Čudno, da nisem še križa pozabil. Štirideset let ga nisem naredil.“ — Izpovedal se je z veliko spokornostjo, kesal se je svojega grešnega življenja. Ozdravljen je bil na duši. Pa tudi božjast ga ni več napadala. Odsihmal je ta brezverni doktor večkrat klečal pred altarjem Matere božje; zahvaljeval se je Mariji za dvojno svoje ozdravljenje.

Uči nas ta dogodba, da je Marija še vedno odrešenica naših grehov, še vedno srednica in pomočnica ne samo v dušnih, ampak tudi v telesnih zadevah. Saj naš Gospod tudi ni skrbel samo za dušo tistih ljudi, katere je učil, — ali ne beremo vedno v sv. pismu, da je Jezus Kristus tudi telesne dobrote skazoval? In Marija, mati njegova (žena, ki ima že itak bolj mehko srce) ta ne bi posnemala svojega Sina; ta ne bi imela srca za rano in gorje človekovo; ta ne bi hotela pomagati tudi v telesnih nadlogah? Tega si niti misliti ne moremo. Zgodovina pa nam pové, da je Marija od takrat, ko je na ženitnini v Kani spregovorila mile besede: „vina nimajo“ — skozi vse čase, do tega trenutka skrbna mati in zanesljiva pomočnica v britkostih človeškega življenja. Izgledov zato vam več ne navajam, saj slišite jih o vsakem prazniku. Omenim le to, da tudi današnji praznik je priča ljubeznjivosti njene. Če že pozemeljski dobrotniki na svoj rojstni dan rajše dobrote delijo, koliko bolj smemo upati, da bo najboljša Mati ravno na rojstni dan še posebno obdarila svoje dobre otroke.

Taka pomočnica in prijateljica nam je Marija! Če danes obhajamo spomin rojstva njenega, kedo bi ne bil vesel, da se je rodila nam tako imenitna žena, tako dobra mati!

Veselili so se njenega rojstva stariši njeni, Joahim in Ana. Vesel pa je bil rojstva Marijinega tudi Bog sam, zato je tudi to rojstvo poveličal s čudeži.

III. Ob rojstvu Jezusovem godili so se čudeži, tudi ob rojstvu Marijinem godili so se čudeži.

V visoki starosti sta Joahim in Ana dobila to sveto dete. Po navdihnenji sv. Duha rojen je bil Jezus Kristus, in po zasluženji Odrešenikovem rojena je bila Marija brez madeža izvirnega greha. Ob Jezusovem rojstvu prikazala se je zvezda na jutrovem — Marija je bila sama zgodnja danica, ki je napovedovala dan. Jezus bil je v otroški dōbi polen modrosti, tudi Marija bila je še v nežnih letih polna milosti božjih: zato — milosti polna!

Sicer nam sv. pismo o rojstvu Marijinem nadalje nič ne pové. Ali, če so se ob Janezovem rojstvu godile tako nenavadne dogodbe, pač verjetno, da je Bog tudi rojstvo Marijino poveličeval s čudeži. Saj smo prepričani, kako važno in imenitno je to rojstvo za nas. Že v starem zakonu bilo je napovedovano, preroki so je željno pričakovali, Bog je to rojstvo okrasil z deli roke svoje: zato nam je to rojstvo tako pomenljivo. Po tem rojstvu smo prejeli zastavo onih zakladov in darov, ki so nam došli po rojstvu Jezusovem. Zato je med obema tolikanj podobnosti. Zato toliko podobnosti med Božičem in malim Šmarjinom. In praznik današnji je v resnici nekaj Marijin Božič.

Božič pa je praznik veselja — tudi današnji dan bodi praznik veselja. Rojstva naše Matere veselé se v nebesih, veselé na zemlji. Duhovnik moli danes: *Tvoje rojstvo, o Devica, božja porodnica, je veselje oznanilo vesoljnemu svetu, zakaj iz tebe je išlo solnce pravice, Kristus naš Bog* — toraj tudi v naših srcih obudi tvoje rojstvo pravo veselje, da te bomo častili in hvalili in se nazadnje v nebeškem kraljestvu s teboj vred veselili na vekov veke. Amen.

Jan. Mikš.

Praznik Marijinega imena.

1. Marijino ime je sveto — spoštujmo ga!

In Devici je bilo ime »Marija«.

(Luk.)

Zunaj Jezusovega imena po besedah Rihardovih ni imena, v katerem bi se tolika moč dobivala, in katero bi ljudem toliko milost delilo, kakor ime Marija. Na Marijino ime se lahko obrnejo besede sv. Brnarda, ki pravi: *Če ga oznamujemo, je luč, ki nas razsvetljuje, če ga v srcu premišljujemo, je hrana, ki nas okrepečuje, če ga kličemo, nam daje pomoč v potrebah.* — Še celo hudobni duhovi, kakor piše Tomaž Kempčan, *imajo tolik strah pred nebeško kraljico Marijo,*

da če le nje ime slišijo, pred njem, ki ga izreče, bežijo, kakor pred požirnim ognjem. Koliko moč ima tedaj sveto ime Marija! To prav posebno vidimo iz naslednje dogodbe, da je sv. cerkev v njen spomin vpeljala praznik Marijinega imena.

Turki so leta 1683 Dunaj oblegali. Sovražnikov je bilo toliko in njih bojevanje tako srčno, da ni bilo več upanja za nesrečno mesto, in da je cesar Leopold I. svoje veliko mesto zapustil in zbežal. V ti hudi sili se je vse zatekalo k Mariji. Povsod so častljivo in goreče klicali sveto Marijino ime. Dan njenega veselega rojstva so pa še bolj goreče molili. Meščani in vojaki kličejo združeni nebeško kraljico na pomoč, in glej, njih molitev je uslišana; že ugledajo na daljnih homcih vihrojoča bandera. Bil je pobožni poljski junak Sobieski, ki se je s hrabrimi Poljci bližal Dunaju. Vojska je bila majhna, pa pobožnost junaškega vojvode in vojakov ji je pridobila varstvo Najvišjega. Dne 2. kimovea je bil Sobieski pri sv. maši, pri kateri je sam stregel, z veliko pobožnostjo prejme sv. rešnje Telo in potem sebe in vse svoje vojake slovesno v Marijino varstvo izroči in prejme sveti blagoslov. Potem gre skozi vse vrste in vpije: „Srčno pojdimo naprej, ker smo pod brambo božje Matere! v boju kličimo sveto ime Marijino!“ — Kmalu ugledajo stan nasprotnikov; njih brezštevilne množice in njih gromčega streljanja se Poljci nehoté vstrašijo ter spoznajo, da jim le Bog sam more zmago dati. Boj se začne; kristijani napadejo sovražnika s tako silo, da poglavar Tartarov ves preplašen pobegne in tudi velicega poveljnika, ki same togote s zobmi škriplje, seboj vleče; in v malo urah so sovražne trume razkropljene. Pobitje je bilo toliko, da je bilo vse bojišče z mrličji pokrito. Kdor je hotel ubežati, je v Donavi vtonil. Živež, orožje, bandera, vse to zmagovalce pobere. Sobieski gre v veliki slavi v mesto, precej se podá v cerkev Gospodu se zahvalit s hvalnico: „Tebe, Bog, hvalimo“, ki jo je sam zapel. Odslej je zmiraj pri sebi imel podobo prečiste device Marije. V večni spomin prave hvaležnosti za to dobroto je zapovedal papež Inocencij XI., da naj se po vsem svetu prvo nedeljo po malem Šmarjiniu slovesno obhaja praznik svetega imena Marijinega.

Kolikanj mogočno je Marijino ime! — O, da bi ga velikrat imeli pred očmi! O, da bi se velikrat pobožno slišalo iz naših ust, da bi velikokrat donelo v naša ušesa. O, da bi se vselej z najglobokejšim spoštovanjem izgovarjalo!

Da se to zgodi, vam bom danes o tem svetem imenu govoril, ter pokazal: „Marijino ime je sveto — spoštujmo ga!“ Začnem v imenu Jezusa in Marije!

1. Marijino ime je sveto; zakaj

a) v nebesih je to ime doma. Sveto pismo nam spričuje, da je Bog sam dajal imena takim ljudem, katere je za kaj posebnega odločil in za kaj imenitnega izvolil. Abraham, Izak, Jakob . . .

Jezus je dal Simonu ime „Peter“, ker ga je poglavarja svete cerkve postavil. Ni je pa zunaj službe Mesijeve, ne na zemlji imenitnejše, ne v nebesih, kot je služba, kot je poklic Matere božje. Gotovo je ime Marija prišlo iz nebes in je bilo Mariji dano po povelji Gospodovem. Glejte, Bog Oče je svojo ljubo hčer, Bog Sin svojo preljubo Mater, Bog sv. Duh pa svojo preljubo nevesto Marijo imenoval. Marijino ime je toraj sveto, v nebesih je domá!

b) Sveto je Marijino ime, zakaj visoka je čast, za katero je bila izvoljena. Ali si mar more kdo kaj imenitnejšega misliti, kot je služba in čast, ki nam jo oznanujejo kratke besede: „Mati Kristusova“, „Mati božja“? — To ji dá največjo čast in vrednost; ko bi še toliko pripovedoval o njenih milostih, nisi v stanu toliko izreči, kakor s tem: Marija je Mati Jezusova, Mati božja. Kaj so proti nji angeli in arhangeli, kakor le služabniki tega, čigar Mati je ona? *Bog, dasiravno je vsegamogočen*, pravi sv. Bonaventura, *večje vrednosti ni vstani dati nobeni stvari, ko Materi božji*. Kako prečudne občutljive je obudila ta visokost že v ponižni devici sami, da s hvaležnim začudenjem kliče: *Velike reči je nad menoj storil, on, ki je mogočen in sveto njegovo ime!* Pa si tudi lahko domišljujemo, kako sveta mora biti ta, ki je k toliki časti povzdignena in jo nam ime „Marija“ oznanuje!

c) Marijino ime je sveto, zakaj neizrečeno lepa in vsa sveta je bila devica, katero nam ime „Marija“ pred oči postavlja. Le povpraševal bi z besedami preroka Izaija: *Komu te bom primerjal, ali komu podobno štel, Jeruzalemska hči?* Komu naj te enako štejem, prelepa devica, sijonska hči? Pogledam po zemlji, najdem le uboge grešnike, ime Marija me pa opominja device, ki je vsa lepa, v kateri madeža ni. Ako se obrnem v nebesa in gledam nebeške duhove — kolika svetost, kolika lepota! — ali nad vso to svetost in lepoto je povzdignena Marija. V njenem srečju so združene vse čednosti in lepote: *Vsa si lepa, o Marija, in madeža ni na tebi!*

č) Sveto je Marijino ime poslednjič, ker to ime častijo in slavijo vse stvari. Kar je Marija sama prerokovala rekoč: *Od zdaj me bodo srečno imenovali vsi rodovi*, se je v resnici tudi zgodilo, se še godi in se bode godilo do konca sveta. In res vsi narodi od solnčnega vzhoda do zahoda, kjerkoli so spoznali in molili Jezusa, večlovečenega Boga, so spoznali in častili tudi Marijo, Mater božjo. Sveta cerkev Marijino ime visoko časti in spoštuje. Ona je namreč zankazala vsako leto poseben praznik Marijinega imena obhajati in dovoli celo osmino popolni odpustek tem, ki ta čas zakramenta svete

pokore in sv. rešnjega Telesa vredno prejmejo. Neki učen mož pravi: „Tvoje ime Marija! je tako sveto in visoko, da se nebo zasmehlja, zemlja razveseli, angelji se radujejo, kadar ga slišijo imenovati.“ — Kard. Hugo: *Ni ga ljudstva, ni ga rodu, ni ga stanu, ki bi ne bil pripomogel k Marijinemu češčenju. Judje in ajdže, Grki in divji narodi, možje in žene, veliki in mali, bogati in ubogi, so Marijo hvalili in klicali; nebesa in zemlja, angelji in ljudje so se skušali v njenem češčenju. Vsi nebeščani se ji vklanajo zavoljo nje visoke časti in neizrečene sreče; vsi ljudje na zemlji stavijo za Bogom nanjo največje zaupanje, in verne duše, ki se še za ostanke svojih grehov pokoré v vicah, po nji zdihujejo. Ona je lepota nebeškega Jeruzalema, veselje in radost vernega ljudstva in čast vsemu človeškemu rodu. Kako sveto je tedaj ime Marije!*

2. Spoštujmo ga! Sv. Brnardin je zgodaj svoje stariše zgubil. Pobožna njegova teta ga je že od mladih nog učila in vadila božjo Mater prav častiti. Že mladenič si je naložil postiti se vsako saboto v čast Mariji, zvesto je to svojo obljubo spolnoval vse svoje žive dni. Navado je tudi imel, vsak dan na vse zgodaj pred mestna vrata hoditi. Vprašali so ga, kaj ima on — še mlad človek — vsako jutro tako zgodaj zunaj mesta opraviti? Sv. Brnardin pa odgovori, da hodi svoji prijateljici dobro jutro voščiti. Teh besed niso prav razumeli, zato so šli skrivši za njem gledat, kaj da počenja. Pa najdejo ga klečati vsega pobožnega pred podobo device Marije. Častil jo je in goreče obljuboval lepo živeti, greha se pa zvesto varovati.

Zatorej preljudi! ki ste volje Marijino ime prav častiti in spoštovati, obnašajte se tako. Sv. Brnardin se je zaobljubil, Mariji v čast se postiti, pobožno živeti in greha se varovati. Tudi mi Marijino ime najboljšje častimo, ako obilno dobrih del doprinašamo in ako pobožno živimo, njene čednosti posnemamo. — In kdo bi tega ne storil? Sosebno, ker nas ona sama, naša preljuda Mati, k sebi kliče in vabi, ter nas k posnemanju opominja, z besedami, ki jih sv. pismo v usta položi, rekoč: *Otroci! poslušajte . . .*

Srečen človek, kateri Marijino življenje premišluje, njene čednosti pred očmi ima, po njenih potih hodi, njene zglede posnema, ker on bo večno zveličanje od Gospoda prejel. Preljudi! Kakor so dobri otroci najlepša čast starišem, tako tudi pobožni kristijan najbolj spoštuje svojo preljudo Mater Marijo. Vi ponižni, katerih srce ne pozná napuha, in ki ponižno in tiho Bogu služite, vi prepevate noč in dan najlepšo hvalo Marijinemu imenu, device ponižne! Ti usmiljeni! ki imaš srce in roko odprto za bolečine in reve svojega bližnjega, ti najbolj poveljuješ sv. ime Marije, device usmiljene! Ti čista in ne-

dolžna duša! ki najbolj in najpoprej skrbiš svoje srce nedolžno ohraniti, vselej nositi belo oblačilo angeljske čistosti, in ohraniti čisto dušo v čistem telesu, tvoja čast in hvala najbolj dopada Mariji devici prečisti. Krotki in pohlevni vi, ki se branite vse jeze in srda, ki odpuščate radi in hitro vsem, ki vas razžalijo, ki mirno in tiho hodite po svojem trnjevem potu, vi najbolj spoštujete Marijo, mater ljubeznjivo in milosti polno. — Glejte, pobožno živeti, in svoje dolžnosti zvesto spolnovati, to se pravi Marijino ime prav častiti in spoštovati.

Zdaj pa že lahko vsak razsodi, ali Marijino sveto ime prav časti in spoštuje ali ne. Dokler si grešnik, si nezmožen Mariji dajati dolžno čast in hvalo. — Kdor greh dela, žali Boga, Jezusa Kristusa; zakaj greh je razžaljenje božje, razžaljenje Jezusa Kristusa, pa gotovo tudi presune materino srce; ker ni mogoče, da bi Mati vesela in počeščena bila, če je razžaljen in zaničevan njen prelubeznjivi Sin. Naj tedaj kdo še tako pogostoma in obilno po zunanje Marijo časti, naj se v vse njene bratovščine zapiše, naj še toliko omoli — ona vendar le tega počeščenja z dopadajenjem sprejeti ne more, dokler trdovratno v svojih grehih ostane. — Le kdor se greha varuje skrbno in zvesto, ta jo vredno in spodobno časti . . .

Sveto je Marijino ime: je doma v nebesih, pomeni devico, ki je neizrečeno lepa in vsa sveta, ime Marija častijo in slavijo vse stvari. Častimo in spoštujemo to presveto ime. Da, Marija! k tvoji časti hočemo lepo in pobožno živeti, obilno dobrega delati, greha pa skrbno se varovati. Vemo, da tebe s tem najbolj častimo, sebi pa pot v večno življenje pripravljamo. Amen. † Štefan Gnjezda.

2. Nagovor Marijinim romarjem.

Spomni se . . . (Sv. Brnard.)

Ljubi romarji Marijini! Ker ste danes v tako obilnem številu tu sem prišli, ker ste s takim veseljem sem hrepeneli, ker vas je posebni namen tu sem pripeljal: se mi potrebno zdi, da vam nekatere besede tudi na tem svetem in čudapolnem kraju danes spregovorim! Prepričan sem namreč, da se beseda govornjena o posebni priliki in na posebno svetem kraju veliko bolj v srce vtisne in v spominu ostane. — Rečem pa tudi s premislikom, da je tukaj zares svet in čudapolen kraj, pri Mariji Pomagaj na Brezjah!

1. Imamo tudi doma altarje in podobe Matere božje, po kaj smo tedaj vender-le sem prišli? Kot v veri podučeni kristijani verujemo, da Jezusova ljuba Mati povsod milosti deli in da jo povsod lahko častimo in na pomoč kličemo. Mi pa tudi verujemo, da se ona na nekaterih krajih posebno milostno skazuje, da po nekaterih krajih posebno hoče česčena biti. In tak kraj je ravno tukaj. Saj se tudi navadna voda in studenčnica večidel po vseh krajih nahaja — gorki vrelci in toplice pa so le tu in tam. Kdo tedaj ljudi tu sem kliče in vabi, če ne Marija sama, ki jim toliko dobrot skazuje?

2. Da pa Marija tukaj posebne milosti deli, nam očitno kaže ta kapelica, v kateri je toliko bergelj in palic obešenih, toliko podob in spominov darovanih nji v zahvalo za zopet dobljeno telesno zdravje. Kdo pa more vedeti in prešteti tiste, ki so na duši zdravje, pomoč in tolažbo tukaj zadobili? — Gotovo je, ljubi moji, da bi ljudje ne hiteli sem, ko bi nobene pomoči ne dobili, ko bi tolikokrat že uslišani ne bili. Zares tukaj je čudapolen kraj!

3. Velikokrat se sliši, da je Brezje „slovenski Lurd“! In to po pravici. Kar je Lurd na Francoskem za celi krščanski svet, za vse katoliške narode: to je Brezje za vse slovenske pokrajine. Nemca in Laha bodeš le redkoma tu dobil, ali na Slovenskem je ni fare, da bi že kaj romarjev ne bila sem poslala. Tu najdemo pobožne Slovence od Save in Drave, od Soče in Sotle, od Mure in Kolpe, od Krke in Zile. — Seveda studenca tukaj ni, kakor v Lurdu. Vendar pa tudi tukaj tekó studenci posebnih milosti, katere je Marija svojim častilcem odprla, — skriti studenci, s katerimi Marija revne svoje zaupljive romarje napaja. Javeljne bi pobožni Slovenci že toliko let in let v mnogem številu tu sem zahajali, ko bi ne bili pomoči dobili in je ne še dobivali.

4. Tudi mi preljubi! smo danes prišli tu sem s posebnim namenom, s posebno prošnjo; prišli v zaupanji, da nam bo Marija tudi sprosila, za kar prosimo, če je le v naše izveličanje. Saj se imenuje Marija na Brezjah: „Marija pomagaj!“ pač le zato, ker je že tolikokrat pomagala. Sveta pripovedka pravi, da, ko je bil Jezus še majhen in so ga drugi otroci preganjali, lovili in tepsti hotli, da je k Mariji v naročje pribežal in zaklical: „Marija pomagaj!“ In glejte, če se je Jezus sam k Mariji za pomoč zatekel, ko je bil vendar vsegamogočni Bog, koliko bolj se moramo mi, revni grešniki, k Mariji za pomoč zatekati.

5. Tu pa vas zopet moram opozeriti, da Marija prošnje, ki naše izveličanje zadevajo, raje uslišuje, kakor une, ki zadevajo našo časno

srečo; dasiravno tudi v poslednjih potrebah včasih čudovito pomaga. Toraj za take reči moramo pred vsem prositi, potem še-le za posvetne časne potrebe, in za te vselej le pod pogojem, če je k našemu izveličanju.

6. Pri ovčji kopeli v Jeruzalemu je bil vselej le eden uslišan, tudi na božjih potih vsi zdravja ne zadobé, kateri ga iščejo. Marsikateri je pustil tu svoje berglje — marsikateri jih je pa še s sabo nesel; marsikateri je tu zdravje zadobil, ali še več jih je bolnih šlo nazaj. To so pač božje reči in nam ne gre popraševati: Zakaj je ta ozdravel, uni pa ne? — Vendar ne smete misliti, da je kdo zastonj tukaj bil, ki se je z zaupanjem tu sem zatekel. Nobeden; vsakemu se namreč njegovo zaupanje v zasluženje šteje in plačilo mu ne izostane.

7. Ena reč, ljubi moji, pa mora biti pri vsaki božji poti. In brez tega ni božje poti. Prvi namen, ki ga moramo pri tem imeti, je čast božja in Marijina — potem pa naše izveličanje. Ako smo iz tega namena prišli, potem gotovo nismo zastonj prišli. Ali nas Bog na Marijino prošnjo hoče uslišati v naših časnih in telesnih potrebah — to je pri njem; ali če ga za dušni blagor, za odpuščanje grehov, za popoljšanje, za spreobrnjenje, za stanovitnost, za srečno zadnjo uro, za izveličanje prosimo in prav prosimo, v tem pa nas bo gotovo uslišal. — Jaz vem, da te že morebiti dolgo kakšna bolezen muči, da bi se je rad znebil — no, Marija ti lahko pomaga, na nje prošnjo ti jo lahko Bog odzame; pa to k zveličanju ravno ni potrebno! Eno pa je potrebno, da se svoje dušne bolezni znebiš: pijančevanja, nečistovanja, obrekovanja, sovraštva itd. Tega pa se moraš znebiti, drugače ni zveličanja! In glej, k temu ti hoče Marija posebno pomagati!

Zato je tista božja pot najbolj prava, ki je s prejemanjem svetih zakramentov sklenjena. Naj se to že popred doma, ali na božji poti ali še-le po opravljeni božji poti zgodi. O krščanski romar, ako si vredno svete zakramente prejel, ali jih v kratkem prejeti želiš, ako danes posebno prosiš in tukaj trdno skleneš, popoljšati se — potem je tvoja božja pot prava!

Zato pravim: Le tisti je bil prav na božji poti, ki se boljši vrne domu, kakor je prišel. Da tu odloži butaro svojih grehov, ali da se jih vsaj skesa in trdne sklepe stori in potem doma na ta namen spoved opravi. — Glej, krščanski romar, ti si na telesu zdrav; ali na duši imaš hude rane, nevarne bolezni, zastarane slabosti. Zato prosi, da jih Marija ozdravi. — Če si bil dozdej v pijanost zapleten,

obžaluj danes in obljubi, ta greh pustiti in prosi Marijo za pomoč, uslišan boš! Če si bila nečistosti vdana, obžaluj danes ta greh, obljubi ga odložiti, prosi Marijo za pomoč, in uslišana boš!

8. Ljubi romarji moji! Vse naše molitve naj se zgodé v imenu Jezusovem, da bodo uslišane; in to se najbolje zgodi pri sv. maši. Mi duhovni smo sredniki med vami in med Bogom. Opravił bom zdaj najsvetejšo daritev in predložil bom Bogu po Mariji vaše prošnje, vaše dušne in telesne zadeve, vaše splošne in posamezne potrebe. Sklenite pa tudi vi svoje prošnje z mojimi prošnjami. Najprej vsi v sedanji splošni potrebi in zadevi recimo: „O Marija, ti nam pomagaj v naši sedanji potrebi, ti nam sprosi, kar želimo, če je k našemu zveličanju!“ Potem pa naj vsak za svoje lastne potrebe moli in prosi, rekoč: „O Marija, ti mi pomagaj v moji britkosti, v mojih hudih skušnjavah, v moji sedanji stiski!“ Priporočimo vse one, ki so se nam priporočili, posebno bolnike in recimo: „O Marija, ti jim pomagaj! ti jim sprosi od Jezusa ljubo zdravje, ali vsaj potrpežljivost, stanovitnost do konca in srečno zadnjo uro!“ Da, za to jo danes vsi prosimo. Nekateri izmed nas Marijo zadnjikrat vidijo! Oh kako bi bili srečni, če bi jo tam videli in gledali na vekomaj! In glejte, to bi bila za nas največja sreča; če si danes to sprosimo, si boljšega sprositi nismo mogli!

Da, o Marija ti pomagaj nam! Glej, daleč smo te prišli obiskat, prosimo te, pridi nas še ti obiskat, ko bomo tvoje pomoči najbolj potrebni, namreč na našo zadnjo uro! Oh Marija, ti tedaj pomagaj nam! Ti prosi za nas zdaj in ob naši smrtni uri. Amen.

Jan. Ažman.

Petnajsta nedelja po binkoštih.

I. Homilija.

Kako neizmerna je dobrotljivost Izveličarja našega! Koder hodi, povsodi dobrote skazuje. Z veselimi se veseli, z žalostnimi joka, nadložne tolaži, bolne ozdravlja in še celo mrliče obuja. Prav današnji evangelij nam tak čudež pripoveduje. Če so apostoli klicali, ko je vetrovom in morju zapovedal: *Kdo je ta, da so mu pokorni celo vetrovi in morje*, kdo se bo čudil, ako danes ljudstvo osupneno vsled takega čudeža kliče: *Velik prerok je med nami vstal in Gospod je obiskal svoje ljudstvo*. Pač res! Komu je pokorna smrtna kosa? Ne zlato, ne mladost, ne moč ne učenost je ne premaga. Kristus pa na

besedo oživi, kar je bilo mrtvega, tako da se spolnuje nad njim beseda: *Kakor Oče mrtve obuja in oživlja, tako tudi Sin oživlja, katere hoče . . . da vsi časte Sinu, kakor časte Očeta.* (Jan. 5, 21 — 23.)

Troje obujenj od mrtvih našteva nam sv. evangelij: oživljenje najmljanskega mladeniča, Jajrove hčere in Lazarja, ki je vže štiri dni v grobu ležal. Premislimo sedaj le čudež današnjega sv. evangelija. Vreden je, da si ga natančneje predočimo. Nobena beseda — bi rekel — ni tu brez pomena. Mesto, kjer se je godilo, oseba obujenega mladeniča, žalujoča vdova, spremljajoča množica, osupneno in slaveče ljudstvo: vse je za pobožnega kristijana tako podučilno, da si izberemo lahko iz današnjega oddelka evangelija cel venec najlepših nauk in pobožnih sklepov. Premislimo tedaj čudež današnjega evangelija v imenu Jezusovem vrstico za vrstico!

1. Ko Jezus v Kafarnavmu ozdravi mrtvoudnega služabnika rimskemu stotniku, poda se s svojimi apostoli v mesto z imenom Najm. Beseda ta po naše pomeni: „mil, prijeten“. Bržkone imenovalo se je mestice Najm tako zaradi svoje mile in prijetne lege ob vznožji gore Tabor na Galilejskem. A naj je kako mesto še tako prijazno, naj še tako bogati ljudje v njem prebivajo, eno strašilo kakor povsod vihti vedno grozno svojo roko v obližji in pobera iz mesta bogate in revne, stare in mlade. V mislih imam smrt. Prav tako godilo se je tudi prikupnemu mesticu Najm. Ravno ko namreč hoče prestopiti Jezus mestna vrata, privije se iz mesta vrsta pogrebcev — *mrliča so nesli, edinega sinu svoje matere, in ta je bila vdova.* — Dozdeva se nam skoro, kakor bi bil Jezus slučajno se ravno sedaj približal mestnim vratom. Ali pa je bil v resnici to samo slučaj? Ako bi bil dospel na ta kraj Izveličar eno uro prej ali eno uro pozneje, zgrešil bi bil pogreb in čudež bi se ne bil zgodil. Vse je toraj v svoji božji previdnosti tako uredil, da se je drugo z drugim ujemalo. — Preljubi! Po volji, po previdnosti božji pride Izveličar ravno pred mestna vrata, ko mrliča ven nesejo. Ni slučaj, kar nam pripoveduje sv. evangelij, ne golo naključje. O kolikrat mi najimenitnejše dogodbe svojega življenja golemu slučaju, golemu naključju, osodi pripisujemo. Žalibog, po krivici! Če nam vse okoliščine kacega dogodka niso znane, takoj smo pripravljeni reči: čuden slučaj to, takó se je namerilo itd. pri tem pa le preradi pozabimo, da vse na svetu vlada in ohranjuje vsemogočna roka božja, in da brez volje

božje niti vrabec s strehe niti las z glave ne pade. (Luk. 12, 6. 7.) Kolika tolažba toraj za nas, ker vemo, da tudi nad nami čuje vsevidno oko božje, da tudi nad nami od zibeli do groba vlada vse-mogočna roka božja. Kaj ste toraj boječi, maloverni?

Mrliča so nesli. — Kaj je to nenavadnega? Vsaki dan razvije se pred našimi očmi ta prizor. Lahko pa bi se reklo pogosto o naših pogrebi: *Mrtvi svoje mrlič pokopujejo*. (Mat. 8, 22.) — Kako minljivo je vse na svetu! Danes meni, jutri tebi: danes rudeč, jutri mrlič! Čemu toraj svetu služiti, čemu po časti hrepeneti, ker „Krije vse odeja ena, — Reve in škrlatnike, — Zgrinja travica zelena, — Vsem enake prtiče“. Take in enake misli, kako živo bi se morale vzbujati v našem srci o pogrebi! Kakó blagodejno bi vplivale na naše življenje! — In vendar koliko jih je, ki so zakopani tako globoko v svoje posvetne misli, da se iz njih celo ob pogrebu izluščiti ne morejo. Vence ogledujejo, rakev mrličevo ocenjajo, pogrebecev obleko občudujejo in tako: mrtvi svoje mrlič pokopujejo. —

A vrnimo se k pogrebu današnjega evangelija. Mrlič je mladenič, jedini sin svoje matere; med pogrebci najprva mati njegova, ki je bila vdova.

Mladeniča toraj nesó k pogrebu. Žalostno. Komaj se je razcvelo njegovo življenje, komaj je postal podpora svoje matere, že mu je prestrigla nit življenja bela žena, bleda smrt. Mladenič! deklica! Tudi tvoje življenje je morda v najlepšem cvetu. A kako dolgo še? Koliko let, mesecev, dni? Kdo vé? — In če pride smrt hitro, nepričakovano, kakó boš obstal pred svojim sodnikom brez dobrih del, brez zasluženja, brez svatovskega oblačila? Čuj, kakó te uči pesnik:

Naj pomisli, kdor slepoto ljubi sveta,
In od veselja do veselja leta,
Da smrtna žetev vsak dan bolj dozori.
Mor'biti, da kdor zdaj vesel prepeva
V mrtvaškem prtu nam pred koncem dneva
Molcé trobental bo: »memento mori!«

Mladenič bil je edini, in kakor nam pričajo solzé materine in drugih pogrebecev dober, hvaležen sin. Pač si bo marsikdo izmed vas mislil: zakaj ga je Bog vzel tako hitro, saj je vendar v četrtri zapovedi božji obljubljen dobrim otrokom, da bodo živeli dolgo in da jim dobro pojde na zemlji. Božja previdnost, dragi poslušalci, ima svoja pota, katerih mi nevedni zemljani ne razumemo. Smemo pa si misliti, da je umrl mladenič zato, da je bilo veličastvo božje po čudežu na njem razodeto. In kako beremo v bukvah modrosti? *Pra-*

vičen, akoravno prezgodaj umrje, bo vendar v miru počival. Ker je Bogu dopadel, je postal njegov ljubljeneč, in ker je med grešniki živel, je bil vzet. Pobran je bil, da ni hudobija njegovega uma popačila, ali da ni hinavščina njegove duše preslepila. Zakaj mik nečimrnosti zatemni dobro, in nestanovitne želje spačijo nedolžno srce. Zgodaj je končal, pa je spolnil veliko let; zakaj njegovega duša je Bogu dopadla, zato je hitel ga vzeti izmed hudobij. (Modr. 4, 7—14.) Nikar ne toži toraj oče po svojem rano zamrlem sinu: Gospod ga je presadil iz goljufnega sveta v nebeški vrt večnega življenja. In mati ne plakaj na gomili svoje drage hčerke, ki ti je bila vzeta v prvem cvetu mladosti: nebesa so jo želela in — vzela. Nebesa pa ji boš vendar privoščila.

Žalostna mati mladeničeva bila je vdova. Morda se še niso posušile solzé žalovanja po pokojnem možu, še je morda krvavela rana zapuščenosti, osamelosti na njenem srci, že ji smrt vzame edino tolažbo, edino podporo v starih letih, edino veselje, edinega sina. — Tako je na svetu.

Vže pogovor pravi: nesreča ne pride rada sama, cela vrsta jih pride za njo. Kakor valovi na razdraženem morji se dostikrat v našem življenji križi drug na družega nakladajo. Komaj se enega rešimo, vže nas deset drugih tlači. Pa bodi nam v tolažbo zapuščena vdova: Kadar je največja sila, je božja pomoč najbolj mila.

2. Poglejmo tudi druge pogrebee. In z njo je bilo veliko ljudi iz mesta. Te besede nam kažejo, da so bili pogrebci nekako taki, kakor dandanes, vže ob Jezusovem času v navadi. Prijatelji in znanci pridružili so se domačim, ter spremili mrliča na zadnjem potu. S tem so pokazali spoštovanje in ljubezen do umrlega. Mnogobrojna vdeležba pa je tudi gotovo žalostne sorodnike tolažila v njih žalosti, saj človek je tak, da mu je v veliko tolažbo, ako vidi da tudi drugi ž njim sočutje imajo, ž njim žalujejo. V tem smislu piše sv. Pavel Rimljanom: *Z žalostnimi žalujte* (12, 15)! Pogrebci so sigurno tudi molili za dušo pokojnega, saj molitve in daritve za umrle bile so tudi pri Izraelcih vže v navadi. V drugi knjigi Makabejcev (12, 46) namreč beremo, da: *sveta in zveličalna je misel moliti za mrtve, da bi bili grehov svojih rešeni*. Kako blag spomin tudi nam! Žal, da se po mestih tako redko najde! Kristijanje! Lepo, plemenito je spremeniti pokojnika na mirodvor v hladno zemljo, a še lepše, koristnejše, ako ga spremimo v molitvi, s prošnjo da mu Bog dodeli večni mir; saj vemo, da mu sicer z nikakoršno stvarjo več pomagati ne moremo. In to je pravo krščansko delo usmiljenja, katerega

nam Bog na veke ne pozabi. Kdor namreč za mrtve moli, jim pre-skrbi dostojen pokop, zanje sveto daritev opravlja, zgodilo se mu bo, kar je David želel onim, ki so kralja Savla dostojno pokopali rekoč: *Gospod naj vam za to skaže milost in zvestobo.* (II. kralj 2, 6.) In Gospod Jezus bo ob sodbi vse to, kar storimo kateremu izmed naj-manjših svojih bratov, sprejel, kakor bi bili njemu storili, in vse obilno povrnil.

3. In kader jo (vdovo) je Gospod videl, se mu je v sree smilila. Kako usmiljeno, sočutno je bilo srcé Jezusovo, o tem poroča nam pogosto sv. evangelij. Ko je gledal v puščavi pred seboj gladno ljudstvo pravi: *Množica se mi smili.* Na grobu Lazarja, prijatelja svojega, grenke solze toči; mesto Jezuzalem zróč se mu ulivajo po obrazu mile kaplje sočutja, tudi ko vdovo zagleda, se mu sree sočutja taja. Tudi mi, ako smo v resnici kristjanje, posnemajmo plemenito čednost usmiljenja. Saj izhaja sočutje iz ljubezni, ljubezen pa je poglobitna čednost krščanska. *Kdor ne ljubi, ostane v smrti.* Vsa človeška družba je telo, vsak posamen človek pa ud tega telesa. Ako pa je le en ud telesa obolel, vsi drugi udje bolezen več ali manj čutijo. Enako mora vsak človek, posebno pa tisti, ki je v Kristusovi veri prerojen in posvečen, čutiti ljubezen, sočutje do svojega brata, sicer je mrtev ud na telesu človeške, posebno krščanske družbe. *Sočutje,* piše sv. Gregor, *je najboljša miloščiua, zakaj če si sè svojim bratom usmiljen, daruješ mu svoje srcé, in to ga bode najbolj veselilo, če uvidi, da se njegovih bolečin pristrčno vdeležuješ.*

In ji je rekel: Ne jokaj! Kako ljubeznjiva beseda! Ne kara je zaradi žalovanja, ne prepoveduje jej solzá, le tolaži jo milo, naj preveč solzá ne preliwa, ker pri Bogu je v najskrajni sili tolažba mogoča. In ko opazi, kako je sè solzami oblit obraz uboge vdove, tedaj ne čaka, ne pomišljuje, marveč sam pristopi, da prinese pomoč božjo zapuščeni ženi. Tudi mi ne čakajmo, ne pomišljujmo, ne zanašajmo se na ugodno priliko, ne zahtevajmo, da nas prosijo, pristopimo brez prošnje, brez želje, da bi nas drugi hvalili, — pristopimo in podelimo. Dvakrat namreč dá, kdor hitro dá. Odprte roké in odprto srcé vedno imej za trpečega brata!

4. Že je povedal Izveličar svojim učencem besedo, da *pride ura, ko bodo mrtvi slišali glas Sina božjega, in kateri bodo slišali, bodo živeli.* (Jan. 5, 25.) To se ima skoro spolniti. *In se je pár dotaknil in je rekel: Mladenič, rečem ti, vstani! In mrlič je sedel in začel govoriti. In ga je dal njegovi materi.* O kdo popiše veselje

materino, ko ugleda sina svojega vstajati, hoditi in zdravega se jej bližati! Materino srce bi moral imeti, da občutiš to veselje. Pa tudi za nas je ta dogodek velike važnosti. Spominja nas namreč onega vstajenja mrtvih, ki bode ob sodnem dnevu. Če je Izveličar mladeniča obudil, kdo bi dvomil, da ne bo storil nekdanj tega, kar je nam vsem obljubil? Veselimo se torej tudi mi, vstali bodemo k večnemu življenju. Veselimo se z revno vdovo, katera zopet objema izgubljenega svojega sina. In kdo izmed nas ne bi imel v smrti zaspalega katekizma izmed svojih? Oče so zatisnili oči, mati so se preselili v daljno večnost, nad bratovim grobom trava zeleni, prijatelja gomilo venci kinčajo: za vsemi temi in še drugimi žalujemo. Zakaj? O nesposobni ljudje! Kaj je klical svojim apostolom Jezus ob ločitvi bridkem času? *Zopet vas bom videl*, pravi, *in vaše srce se bo veselilo, in vašega veselja vam ne bo nihče vzel*. Tako tudi mi smemo upati, da bodemo videli svoje pokojne, da se bodemo ž njimi veselili, brez konca in kraja — na veke.

5. In sedaj vam bode jasno, kakó je modro ravnala previdnost božja, ko je vzela najprvo življenje mladeniča, da mu je to Kristus zopet povrnil. Koliko osupnenje, občudovanje, čast in poveljevanje Izveličarjevo! Vsemu temu vzrok je čudež Jezusov. *Vse pa je strah obšel*, piše slednjič sveti Lukež, *in so Boga hvalili rekoč: Velik prerok je med nami vstal, in Bog je obiskal svoje ljudstvo!* Velik je bil čudež, velik učinek. Obžalovati pa moramo, da je pri ravno tolikem čudežu tako malo hvaležnosti pri marsikaterem kristjanu. Kaj je lože, mrtvo srce in pluća oživiti, ali pa žive leta in leta pri življenju ohraniti, človeku življenje dati in ohraniti? Pri Bogu je vse enako lahko mogoče, človek ne zmore niti enega ni drugega. In tudi nas je Bog ustvaril, tudi nam ohranjuje sè svojo vsemogočnostjo življenje. Ako toraj judovska množica za življenje le enega mladeniča daje Jezusu obilno čast in hvalo, koliko večjo dolžnost imeli bi mi, dajati Bogu zahvalnost za življenje, katero nam je podaril po svoji milosti, katero nam ohranjuje od dné do dné po svoji neskončni modrosti! Pa kakšen je naš strah pred Gospodom, kakošna naša hvaležnost, poveljevanje? Kristijanje! Od judovske množice se ne dajmo sramotiti. Gospod nas je ustvaril za-se, njegovo ljudstvo smo, in ovce njegove črede. Če pa je on naš Gospod, dajmo mu čast, katera mu gré, da bomo ohranjeni na dan pravice. Zatoraj: *Zbudi se, kateri spiš, in vstani od mrtvih, in Kristus te bo razsvetlil. Glejte tedaj, bratje, kako bi varno hodili, ne kakor nesposobni, ampak kakor pametni; odkupljajte čas, ker so dnevi hudi.*

Bodite napolnjeni sê svetim Duhom in govorite med soboj v psalmih in hvalnih in duhovnih pesmih in pojte in prepevajte Gospodu v svojih srcih in dajajte vselej hvalo za vse Bogu in Očetu v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa. (Efež. 5, 14 — 20.) Amen.

And. Karlin.

2. Dve žalujoči materi nebeški.

Luk. 7, 12.

Vvod. Mladeniča so nesli k pogrebu; milo se je jokala njegova mati, zapuščena vdova. Pač so bile opravičene njene solze; kake upe je stavila na svojega vrlega sina, kako bode krepka podpora njeni starosti . . . Zdaj pa smrtna kosa vse podere! — Ta premila zgodba se v duhovnem pomenu še zdaj ponavlja, ne le v enem kraju, marveč po vesoljnem svetu. Premnogi so izmed vaših mladeničev in deklet, ki telesno sicer še živijo, a dušno pa so mrtvi — z velikimi grehi so zgubili svoje dušno življenje . . . Milo jih objokuje predobra mati; pa ne le ena sama mati, marveč dve materi žalujete in se jokate. Ena je toliko žalost prestala, da vsako leto celo god svoje žalosti obhaja in sicer ravno današnjo nedeljo. Ta žalujoča in jokajoča mati je nebeška Mati Marija, druga preskrbna mati, ki objokuje svoje umrle otroke je sv. cerkev: ena žaluje v nebesih, ena objokuje svoje umrle otroke na zemlji. O teh dveh žalujočih materah bom nekoliko spregovoril.

Izpeljava. I. Čem imenitniša in slavnisha je ona oseba, katere trpi in žaluje, tem večji vtis ima njena žalost. Zato je nad vse presretno gledati vso v žalost vtopljeno najvikšo Gospo — Kraljico nebes in zemlje; da, izmed vseh podob Marijinih je najbolj ganljiva podoba Matere božje „sedem žalosti“. Britkosti, katere je Marijino srce prestalo v naši solzni dolini, ni v stanu nihče prav naštetih in popisati; neizmerno so velike:

1. Marija trpi veliko bolečin. Njej veljajo besede: *Velika je kakor morje tvoja potrnost.* (Jer. žal, p. 2, 13.) Kakor se v morje zlivajo vse vode, tako se v Marijinem srcu zbirajo vse grenkosti. To naznanja že njeno ime, ker Marija pomeni po razlagi svetih očetov „grenko morje“. Saj skoro ne moremo dobiti trpljenja na zemlji, da bi ga ona ne bila trpela: a) revščina je bila ves čas njen delež, b) poniževanje — kraljevega rodu in vendar ves čas nepoznana, prezirana, c) britka zguba — Jezusa je zgubila d) grenka ločitev — sv. Jožefu je oči zatisnila e) v pregnanstvo je morala bežati,

e) poleg križa umirajočega Jezusa je stala; njegovo mrtvo truplo v naročji držala, . . . k pogrebu spremila. . . .

2. Marija je trpela hude bolečine; tudi ona sme reči: *O vi vsi, ki greste po potu . . .* (Jer. žal. p. 1, 12): a) Trpela je na duši. *In tvojo lastno dušo bo meč presunil* (Luk. 2, 35). Dušne bolečine pa so večje, kakor telesne; zato beremo v življenji svetnikov, da bi bili mnogi rajše največje telesne bolečine, celo smrt, pretrpeli, kakor pa notranje dušne stiske. *Karkoli grozovitega se je storilo telesom mučencev, to je le malo ali celo nič v primeri s tvojim trpljenjem* (sv. Anzelm). — b) Kar je Jezus v resnici trpel, to je ona trpela v srcu. *Srce Marijino je bilo kakor zrkalo, v katerem so se videli udarci, rane in vse, kar je moral Jezus trpeti.* (sv. Lavr. Just.) — *Vse rane, ki so se videle na telesu božjega Odrešenika, so bile združene v srcu Marijinem* (sv. Bonav.). — c) Trpljenje bilo je tem večje, čem bolj je ljubila svojega božjega Sina. *Starišem je veliko težavniše, gledati svoje otroke v trpljenji, kakor da bi sami prestajali tako trpljenje.* (Sv. Kriz.) Tako zelo pa še ni nobena mati ljubila svojega otroka, kakor je Marija ljubila svojega Jezusa; in ko bi bila vsa ljubezen vseh najboljših zemeljskih mater združena v enem srcu, bi to bilo komaj senca Marijine ljubezni . . .

3. Marija je trpela dolgo časa. Vse njeno življenje je bilo vedno mučeništvo z ozirom na trpljenje Jezusovo, ki ga je imela vedno pred očmi; a še poleg tega je imela preobilne britkosti: ali ni bilo užaljeno njeno srce, ko je božje Dete gledala v tako ubornem hlevcu? ali ni bila njena duša potrta, ko je morala z Jezusom bežati v daljno nepoznano deželo? ko ga je v tako sovražnem mestu zgubila? ko je videla, kako ga sovražijo, njegove nauke zametujejo? Vse Marijino trpljenje pa je bilo kakor Jezusovo trpljenje zavoljo naših grehov. Kakor pa po besedah sv. Pavla Jezusa na novo križa, kdor greh dela, tako tudi tvoji grehi Marijino srce prebadajo, da se milo joka za tvojo mrtvo dušo, kakor se je jokala vdova za mrtvim sinom . . . O, misli si zdaj tisto veselje, ki ga je čutilo vdovino srce takrat, ko je z obujenim sinom zopet nazaj v mesto šla — oj, stokrat bolj bo vesela tvoja nebeška mati Marija, ako se iz grešne smrti probudiš in pravo pokoro storiš.

II. Naša druga nebeška mati je sveta katoliška cerkev.

1. Imenujemo jo nebeško mater, ker ona nam vse to stori za nebeško življenje, kar pozemeljska mati za časno življenje svojih otrok: a) v sv. krstu nas je po duši prerodila in v otroke božje posvetila; b) redi nas s kruhom božje besede; c) oblači nas z nebeškim

krilom milosti božje v svetih zakramentih; *č*) deli nam še posebne darove v raznih pobožnostih . . . *d*) nam tako lepo preskrbi počitek na večer življenja. . . .

2. Pa ta naša preskrbna mati je postala žalostna, ker tudi njeno srce prebada meč britkosti. Na dve strani je brušen ta britki meč: po eni strani so ga ostro nabrusili njeni tuji sovražniki, po drugi strani pa njeni lastni nehvaležni otroci. — *a*) Med sovražniki je najprej satan s svojo druhaljo, kar Kristus imenuje „peklenska vrata“. Velikanska je črna vojska satanovih poslanecev, ki se vojskujejo zoper sveto cerkev, zdaj očitno v zborih, po knjigah in časnikih, zdaj skrivno in zvijačno — volkoví v ovčji obleki . . . Hude in globoke rane so jej sekali v vseh stoletjih neverniki in krivoverci . . . Brez števila otrók so jej iztrgali iz rok, katere milo objokuje! *b*) Še hujše jo sklé one rane, katere jej vsekavajo njeni lastni otroci, katoliški kristijani. *α*) Premnogi jo ranijo z lenobo in mlačnostjo: sveta cerkev opravlja službo božjo, oni se je ne vdeležijo; oznanja božjo besedo, pa je ne pridejo poslušat; vabi jih k molitvi in sv. zakramentom, pa ne zmenijo se; pritožuje se zaradi svojih silnih sovražnikov, pa nočejo je tolažiti in braniti . . . *β*) Še hujše jo ranijo drugi s svojim razuzdanim življenjem: pijanci, nečistniki, krivičniki, zapeljivci, kristijani brez krščanske ljubezni . . . *γ*) Najglobočje rane pa jej sekajo oni otroci, kateri celo roko vzdignejo zoper svojo mater, ter v zvezi z njenimi zakletimi sovražniki s kruto pestjo bijejo po njej, t. j. sovražno jo zaničujejo, obrekujejo in smešijo z besedo in pisanjem . . .

Ali nima res pravice milo jokati in žalovati naša najboljša mati, sveta katoliška cerkev?

Konec. Dve predobri materi nebeški nam je toraj predobrotljivi Bog dal: Marijo pa sveto cerkev. Blagor vsem onim, kateri jima veselje delajo . . . Pa zelo se bojim, da je tudi med mojimi poslušalci kaj taci, zaradi katerih se morate obe solziti. O, če vas premile solze dveh tako dobrih mater v srce ne ginejo, potlej pač ne vem, kaj bi vas še moglo giniti. O, kako si želite enakega tolažila, enakega veselja, kakor ga je čutilo srce matere-vdove v današnjem svetem evangeliju. . . .

Šestnajsta nedelja po binkoštih.

I. Katerih ljudi se bojmo, katerih ne.

Ko je šel Jezus v hišo nekega višjega farizejev v saboto kruh jest, so oni nanj gledali. Luk. 14, 1.

Čudno se nam mora zdeti, da je višji farizejev Jezusa na kosilo povabil, ker vemo, da farizeji so Jezusa močno sovražili. Vendar to se ni prav iz dobrega namena zgodilo. Povabili so ga le, da bi pri tej priložnosti v kaki besedi ga vjeli in potem pri ljudeh ga črnili ali pa še pri gosposki tožili. Da niso imeli dobrega namena, nam sv. evangelij naravnost pové, kako „so gledali nanj“. Jezus je to vedel, vendar je sprejel povabilo, ker je on vse ljudi ljubil, tudi največje sovražnike. Tu, ko so mu vodeničnega pripeljali, da bi ga ozdravil, je Jezus tudi dobro že naprej vedel, da farizejem ne bo všeč, da bodo godrnjali in zabavljali čezenj. Kdo drugi bi se ga ne bil upal ozdraviti, opustil bi bil to dobro delo iz strahu pred judi. Toda Jezus se ni zmenil, kaj bodo farizeji rekli. Jezus je bolnika prijel, ozdravil in spustil. Ravno tako jim je kar naravnost resnico v oči povedal, ko je videl njih napuh in častilakomnost, če tudi je vedel, da jim to ne bo všeč.

In kakor pri tej priložnosti, tako je Jezus ves čas svojega svetega življenja ravnal. On je natanko spolnil vse, za kar ga je bil Oče poslal, čeravno so ga farizeji zmiraj pazno zalezovali in jim ni mogel ničesar po volji storiti. Če je grešnike kaznoval in trdo imel in oskrunjevalce božje hiše iz tempeljna izgnal, so mrmrali in dejali, da si božjo oblast pripisuje; če se je pa grešnikom prijaznega skazal, da bi si jih z lepo pridobil, in je ž njimi jedel, so zopet godrnjali, in mu očitali, da z grešniki hodi. Kako pa se je Jezus obnašal? Še zmenil se ni za farizeje, naj ga hvalijo ali grajajo; in je naprej učil, dobrote delil, grešnike svaril in ljubeznjivo k sebi vabil. On ni imel strahu pred ljudmi. In kako lep zgled je sam zapustil nam, ki toliko dobrega opustimo samo zavoljo ljudi, in toliko greha večkrat storimo, ker se ljudi bojimo. Zatorej sem se namenil danes govoriti o strahu, ki ga imamo pred ljudmi. Vendar je pa ta strah dvojen, v dobrem pa v slabem pomenu, zatoraj poslušajte, katerih ljudi se nam je bati, katerih pa se nam ni bati. Vse v večjo čast božjo.

I. Gotovo bi bilo najboljšo, ko bi samo iz strahu božjega, iz strahu, da bi Boga ne žalili, hudo opuščali in dobro delali. Vendar veliko je pridobljenega, ako se tudi iz strahu pred ljudmi slabega varujemo. Da le greh, da le hudo neha! In v tem pomenu rečem, da se moramo tudi ljudi bati in sicer:

1. Bati se moramo najpred svojih starišev in predpostavljениh. Stariši so namestniki Božji, Bog sam je zapovedal jih ubogati. Tedaj je brezbožno pred stariši nobenega strahu ne imeti. Daleč so že zares v hudem zašli tisti sinovi in hčere, ki se svojih starišev več ne bojijo; gorje jim! Kdor pregrešno znanje dela ali v njem ostane, z brati in sestrami, sploh z domačim v vednem kregu in prepiru živi, z igro in pijanostjo in grešnim življenjem denar zapravlja, in se pri vsem tem ne zmeni za svarujočo besedo svojih starišev, se ne zmeni za njih jok in žalovanje — tak se je že popolnoma hudemu udal, je zgubljen, — gorje mu! *Oko, katero svojega očeta zasramuje in svojo mater zaničuje, naj krokarji pri potokih izkljujejo in mladi orli požrejo.* (Preg. 30, 17.) Kako pa je nasproti prijetno in kratkočasno po tistih hišah, kjer dobri otroci radi ubogajo svoje dobre stariše, blagor jim! Gospodova obljuba se bo gotovo spolnila nad njimi, da bodo srečni za čas in večnost.

2. Boj se na dalje svojega spovednika. On je še v višjem pomenu Božji namestnik, kakor pa tvoji stariši; njegova beseda naj ti bo, kakor beseda Kristusova. Prav za prav se spovednika ni treba bati. Saj ima potrpljenje in grešniku želi le dobro; on sovraži le greh in bi ga rad s korenino izroval, grešnika pa, naj bo še tako velik, ljubi. Le v tem pomenu se ga bój, da spolniš obljubo, ki si mu jo dal, dobro vedé, da si Jezusu obljubil, kar si obljubil; bój se ga, da ne prideš zmiraj s starimi ali še hujšimi grehi; bój se ga, da mu nobene reči ne prikriješ, ne zatajiš kaj, kar ti vest pravi da je greh, da ves njegov in tvoj trud ne bo zastonj. Zapomni si in globoko si v srce in spomin vtisni, da je zastonj tvoja spoved, ako nalašč ali iz sramožljivosti večje grehe zamolčuješ, da vse spovedi, v katerih nalašč zamolčuješ, so le novi grehi, prazno delo; bój se tedaj spovednika le, da mu žalosti ne delaš s svojo trdovratnostjo. Spovednik je odgovoren za vsacega grešnika posebej. Ker tedaj veš, kolika je njegova odgovornost za-te pred Bogom, bój se ga, ob času skušnjave spomni se ga; strah pred spovednikom naj te v taki nevarnosti pretrese; spomni se nauka, ki si ga prejel in vedi, da kadar se spovednika bojiš, se prav za prav Jezusa, se Boga bojiš, ker je njegov namestnik.

3. Razun starišev in spovednika se bój pa tudi vseh dobrih ljudi. Hudobni ljudje hvalijo le, kar je hudobnega in so veseli, ko te vidijo spačenega, zapravljivega, vsega zgubljenega; toda dobri ljudje so žalostni hudega — greha, pri komur ga vidijo. Tacih dobrih ljudi se bój, kaj bodo rekli, kako te bodo sodili! Njih glas je tudi božji glas. To je žalostno in jokanja vredno, da nekateri se že kar nič ne zmenijo, kaj bodo pametni ljudje rekli, ker nobene sramožljivosti nimajo — prav nič na-se ne držijo. Po družinah med ljudmi so posebne navade, pravila lepega zadržanja; stariši že mlade otroke učijo in učeniki v šoli jim pripovedujejo, kako naj se vedejo v cerkvi, doma, pri jedi, pri molitvi, kako pri tujih ljudeh, kako vpričo imenitnih ljudi itd. in vse to imenujemo „lepo zadržanje“, z navadno besedo „maniro“. Žalostno je videti toliko ljudi, zlasti mladih, ki nimajo nobene „manire“ ne do domačih, ne do tujcev; ki popotnikov na cesti pri miru ne pustijo; povsod so, kjer bi jih treba ne bilo, in cele noči razgrajajo tako, da nazadnje sami ne vejo, kaj bi si izmislili, da bi bilo še bolj neumno. Fantje! pa tudi dekleta! pa tudi možiki! pa tudi ženske! nekoliko več dostojnosti, sramožljivosti in krščanskega ponosa! Človek mora tudi nekoliko sam „ná-se držati“. Žalostno, kdor samega sebe zavrže. Tedaj pametnih ljudi se le bojmo, kaj bodo rekli, kako nas sodili! Dobro ime je več vredno, nego zlato.

4. Bojmo se slednjič tistih, ki bodo pri našem pogrebu, ki nas bodo že po smrti sodili. Zakaj po smrti ljudje bolj naravnost sodijo. Prilizovanje zdaj neha, nevoščljivost tudi. To se zdaj sodi, kar je človek res bil. Naše čednosti, če smo jih kaj imeli, bodo hvalili, naše zmote in grehe bodo obžalovali. Milovali nas bodo — ali blagrovati! Rekli bodo: „Blagor mu, o temu je dobro!“ ali pa: „Gorje mu! kako bo obstal pri sodbi!“ Tedaj le skrbimo za dober spomin tudi po smrti! Žalostno je videti človeka, ki se nič ne zmeni za to, v kakšnem spominu in slovesu bo po smrti ostal na zemlji. O grobi, ki nedolžnega človeka ali vsaj spokornega krščanskega človeka krijejo, imajo nekaj nepopisljivo genljivega in milega v sebi. Nasproti pa bodo farne bukve še čez tisoč let pričale sramoto marsikatero razuzdanke. Ljubeznjivi, dajmo že zdaj sejati seme za hvaležne solze na našem grobu; skrbimo, da ne bodo kleli za nami, ali pa še po smrti imena dajali, kakoršnih izreči nočem; da ne bodo še otrok otroci vedeli pripovedovati, kako napačen je bil ta ali oni. Če tudi pameten človek ne veruje v strahove, vendar mu je tak grob — strah sam na sebi!

II. Tak strah pred takimi ljudmi ni prepovedan, marveč opravičen in koristen, saj Jezus sam pravi: *Naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in hvalijo vašega Očeta, ki je v nebesih.* Poznam pa še drugi strah pred ljudmi, kateri pa ni opravičen, nam ni koristen, marveč škodljiv in pogubljen, ker nas v veliko hudega zapelje, ker brani, da se ne poboljšamo ter stori, da v pobožnosti ne napredujemo in veliko dobrega opustimo. Zato poslušajte še ob kratkem, katerih ljudi se pa ne smemo bati, kaj nam bodo rekli. Med te prištevam sploh vse, katerim se prav zdi, če smo hudobni in zanižni, in kateri ne vidijo radi, če si prizadevamo za večjo svetost, čednost in dobra dela. Posebej:

1. Ne bój se, kaj poreče o tebi brezverec ali liberallec. Po svetu je mnogo ljudi, ki so tako nesrečni, da so zgubili najdražji zaklad — sv. vero, imenujemo jih novodobne pagane. Ti nesrečneži pa niso še s tem zadovoljni, da so sami brezverni, marveč neka satanska strast jih žene, da bi še druge ob vero pripravili; očitno učijo, da bo svet bolj srečen, če ne bo veren in pobožen, in sami se na vso moč trudijo z besedo in pisanjem, da bi vernost in pobožnost spodkopali, kjer le možno. Če te toraj kak tak novošegni prevzetnež čez ramo pogleduje in zasmehljivo pomiljuje, ker svoje verske dolžnosti zvesto spolnuješ in tvoje srce še gorko bije za sv. cerkev: nič se ne zmeni. Če se v liberalnih družbah in časnikih tvoje ime grdi in skruni, nič ne maraj, — to ti je le v čast. Zalostno bi bilo, ako bi te taki hvalili. Sveti ponos naj te navdaja, ker si katoliški kristijan, in čem gorečnjiši kristijan si, tem boljši človek, tem menj se ti je treba bati ali sramovati; sramuje naj se le oni nespametnež, ki je brezvestno zapravljal in zavrgel, kar je imel najboljšega in najdražjega na svetu!

2. Ne bój se, kaj porekó o tebi grešniki hudobneži. Taki res ne morejo trpeti poleg sebe dobrih, poštenih in pobožnih ljudi, ker jim je njih lepi zgled vedno očitanež; raje bi videli, da bi bili tudi njim enaki. Zato je prišlo že v neko žalostno navado, da svet hudobnežev ne zaničuje in ne zasmehuje, marveč dobre in poštene smeši. In po tej poti — iz samega straha, da bi jih hudobni tovariši ne zasmehovali — zvabi sprideni svet sto in sto poštenih mladencev in nedolžnih deklet v hudobijo in greh. In zavoljo tacega praznega strahu se potlej še ne upajo poboljšati, marveč vedno odlašajo pokoro, češ, kaj bodo rekli hudobni tovariši, ako več ne pojdejo ž njimi po grešnih veselicah, po krčmah, plesiščih itd. Celo na zadnje še ne morejo nekateri tega strahu premagati, še na smrtni

postelji pravijo: „Kaj porekó ljudje, če to krivico spoznam, če za odpuščanje prosim, krivično blago povrnem?“ In tako je sam strah pred hudobnimi ljudmi kriv, da se jih toliko pogubi. Oh, ne bodite vendar tako nespametni, da bi se zarad dobre reči bali pred zavrženimi, najslabšimi ljudmi.

Takrat, ko so bili Judje v babilonsko sužnost pregnani in so imeli ravno mesto Jeruzalem zapustiti, jih je še enkrat lepo svaril prerok Izaija in jim rekel: „Otroci izraelski! kadar pridete v Babilon, boste videli, da tamošnji prebivalci zlate in srebrne bogove po rokah nosijo. Vse ljudstvo bo pred nje padlo in jih molilo; toda nikar se ne dajte tem slabim zgledom zapeljati, temveč recite sami pri sebi: „Gospod, tebe je treba moliti!“ Te besede tudi jaz vam rečem. Ko pojdete iz te hiše božje, pridete spet v Babilon — med hudobni svet, videli boste zlate in srebrne malike, pred katerimi posvetnjaki poklekujejo, videli in spoznali boste ljudi, ki strežejo le strastem, hudobiji in krivici, ki služijo satanu. Tudi vam bodo vablivo prigovarjali, da se jim pridružite, in posmehovali se vam bodo, ako jih ne boste posnemali; toda če hočete kdaj biti prišteti malemu številu izvoljenih otrok Božjih, recite in molite v svojem srcu: „Gospod, le tebe je treba moliti, tebi samemu služiti!“ Zakaj povem vam, da pride enkrat dan, ko se bodo jokali tisti, kateri se zdaj vam posmehujejo, in bodo sebe neumne imenovali, vas pa pametne, in bodo vas blagrovali, ko pojdete v večno veselje, oni pa v večno trpljenje.

3. Ne bój se, kaj porekó o tebi mlačni kristijani. Mlačni in polovičarski kristijani so pobožnim večkrat še bolj nadležni, kakor odkriti zlobneži in jih še lažje v zadrego in strah pripravijo, kakor veliki hudobneži, kajti velikim grešnikom se lažje v bran postavijo in izognejo, kakor takim polovičarjem, ki se sami sebi pravični zdijo in menijo, da ničesar višjega ne potrebujejo ter kaj radi s prenapetneži pitajo one, ki se prizadevajo za pravo svetost in popolnost. Te vrste ljudje imajo vedno na razpolago veliko takih besedi, s katerimi druge odvrtačujejo od dobrega, ter tako zabranijo veliko dobrega; n. pr.: „saj ni treba, da bi človek med svetom tako sveto živel, kakor v samostanu“, „kdo bi zmerom v cerkvi tičal?“ „kaj se neki spovedujejo, ki tolikrat k spovedi letajo?“ itd., celó zbadljive priimke so za pobožne iznašli in jih kaj radi ponavljajo s pikrim povdarkom ali posmehom. In le prevečkrat doseže satan po takih mlačnih polovičarjih svoj namen in zabrani veliko čednosti in dobrih del. Marsikateri bi veliko več molil, bi ob nedeljah več časa v cerkvi ostal, v bratovščine bi se zapisal, celo ob delavnikih bi k

maši hodil, kadar bi bil čas, svete zakramente bi pogostoma prejemal itd., pa vse to opusti edino zavoljo ljudi, češ, da bi ga ne pitali s „prenapetim svetohlincem, tercijalom“ itd. O kolika škoda za te, ki se daš tako lahko premagati s takim posmehom! Ali se pravi to, junak, vojščak Kristusov biti? Svetniki nekdaj niso bili tako plašljivi.

Genljiv zgled nam daje že v starem zakonu judovski starček Eleazar, ki je živel ob času kralja Antijoha. Silili so ga, naj je svinjsko meso, kar je bilo pri judih prepovedano. Ali častitljivi sivolasi starček se ne boji mogočnega kralja; še toliko se ne dá pregovoriti, da bi le kar na videz pokusil. „Ne spodobi se moji starosti, je rekel, da bi kaj takega storil. Saj bi si morali mladi ljudje misliti: stari 90letni Eleazar je nevernik postal, ter se je dal v greh zapeljati; jaz pa bi s tem ognusil svojo starost. Kaj bi tudi imel od tega, če se umaknem človeškim mukam! Roki Vsegamogočnega vendar ne uidem — ne živ, ne mrtev. Toraj hočem brez strahu slavno umreti . . . in tako bom mladeničem zapustil junašk zgled.“

Če se je tedaj Eleazarju, ki še ni bil kristijan, sramotno zdelo, zavoljo ljudi dobro opustiti — lep zgled mladeničem — ali ne bo tak strah velika sramota za kristijana, ki bi moral biti junašk učenec Jezusov!

4. Ne bój se slednjič celo onih ljudi, ki bi ti lahko koristili ali škodili. Iz tega straha prihaja še največ hudega na svet. Saj se je največje hudodelstvo zgodilo vsled takega straha: Pilat je Jezusa v smrt obsodil, ker se je bal, da bi ne prišel pri rimskem cesarju v zamero in potlej celo ob dobro službo. In od takrat — koliko hudega se je zgodilo na zemlji zavoljo tistega strahu: „Ali ne bo kaj škodovalo?“ ali pa: „Kaj bo koristilo?“ — Kolikrat se je že zapoved božja in cerkvena prelomila vsled tega osodepolnega vprašanja! koliko bistvenih dolžnosti se je opustilo! kolikrat se je govorilo, ko bi bilo treba molčati, molčalo pa, ko bi bilo treba govoriti! Da, junašk značaj mora biti, kdor tudi tukaj vselej premaga pogubni strah pred ljudmi po Jezusovem naročilu: *Ne bojte se njih, kateri telo umorijo, duše pa ne morejo umoriti; bojte se veliko bolj tistega, kateri dušo in telo lahko pahne v večni ogenj.*

Tak katolišk značaj je bil kancelar Tomaž Mor. Ker se je branil nekrščanski želji Henrika VIII. vstreči, je bil v smrt obsojen. Njegova žena pride z otročiči v ječo; vsi se jokajo in kleče prosijo, naj se jih usmili in podpiše, kar kralj od njega zahteva, ter si tako reši življenje. „Koliko let bi pa še mogel živeti?“ vpraša jokajočo ženo. „Pač še kakih dvajset let“, mu odgovori soproga. „O nesparmetna zamenja“, pravi zdaj krščanski junak, „zavoljo dvajset negotovih let zemeljskega življenja naj bi jaz zapravljal večno življenje in se sam obsodil v večno pogubljenje? Raje vse zgubim, kakor pa svoje

zveličanje; kajti kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, pa na svoji duši škodo trpi?" Čez trinajst mesecev hude ječe stopi na morišče in položi pod rabljevo sekiro svojo plemenito glavo, da doseže neminljivo krono večnega zveličanja. Kaj bi mu bilo pomagalo, ko bi si bil svoje življenje za nekaj let podaljšal in s tem nebesa zgubil? Kaj bi tudi tebi pomagalo, ako si iz strahu do kakega človeka pripravljen raje dušo pogubiti, kakor kak dobiček zgubiti ali kako škodo trpeti?

Prevažne resnice sem vam danes razlagal, ki vam morejo očistiti in utrditi krščansko-katoliški značaj, ako se ravnate po mojih besedah. Kakor se Jezus Kristus ni oziral ne na desno, ne na levo ter ni gledal ne na hvalo, ne na grajo ljudi, marveč le na voljo svojega nebeškega Očeta: tako se tudi ti ne oziraj ne na desno, ne na levo, marveč hodi junaško in značajno po cesti, katero ti je odkazala najsvetejša volja božja, katero ti kažejo učenci svete cerkve in zgledi svetih ljudi, ne meneč se za zapeljivo vabljuje nauke brezverskega, spridenega časa, da se kdaj nad teboj spolnijo vesele besede: *Kdor bo mene spoznal pred ljudmi, bom tudi jaz njega spoznal pred svojim Očetom, kateri je v nebesih.* Amen.

2. Komu si podoben: angelju ali hudemu duhu?

(Za god sv. Mihaela arhangelja.)

Glejte, da katerega teh malih ne zaničujete. (Mat. 18, 10.)

Odkar svet stoji (in že poprej) se je dobro s hudim vojskovalo in ta vojska bo trpela do konca dni. Sv. pismo nam pové, da se je bila tudi v nebesih vojska vnela med dobrimi in hudobnimi angelji; Mihael in njegovi angelji so se bojevali z drakonom, in drakon se je bojeval in njegovi angelji. In niso premagali in njih mesto se tudi ni več našlo v nebesih. In doli je bil pahnen tisti veliki drakon (zmaj), stara kača, ki se ji pravi hudič, in satan, kateri zapeljuje svet, doli je bil pahnen na zemljo in njegovi angelji so bili ž njim vrženi. (Raz. 12, 7—9.) S tem pa, da je sv. Mihael hudiča premagal in njega in njegovo druhal v pekel pahnil, vojska še ni bila končana, ampak se še vedno nadaljuje. Sv. Mihael arhangelj in njegovi tovariši, dobri angelji se še vedno vojskujejo z hudičem in njegovo druhalijo. Ta vojska se še vedno bije, bije pred našimi očmi; pa ne samo tako, da bi mi le gledali, ampak tako, da se moramo na eno ali drugo

stran vstopiti, da moramo z enim ali drugim teh vojvodov potegniti: s sv. Mihaelom in njegovimi angelji ali pa z hudobnim duhom in njegovo druhalijo?

Na to vprašanje odgovarjam prav na kratko in rečem: S tistim potegnemo, kogar posnemamo. 1. Kdor sv. Mihela in dobre angelje posnema, tisti opravlja angeljsko delo in bo prejel tudi angeljsko plačilo! 2. Kdor posnema hudiča in hudobne duhove, tisti opravlja hudičevo delo in bo prejel tudi hudičevo plačilo! Izvolil sem si zato danes ta predmet, ker obhajamo god sv. Mihaela arhangelja, — naj bo njemu v čast, nam pa v poboljšanje in zveličanje.

I. 1. Ko se je lucifer ali satan zoper Boga vzdignil in tretjino angeljev za sabo spravil, se je sv. Mihael arhangelj za božjo čast potegnil in z dobrimi angelji vred se vojskoval zoper luciferja in ga tudi premagal. S klicem: *Kdo je, kakor Bog* je planil nad hudiča in hudič je bil pahnjen iz nebes v pekel.

Kristijan moj! ali delaš tudi ti tako? Kadar drugi čez vero in božje reči, čez duhovne in zakramente zaničljivo govoré, ali se pač potegneš za čast božjo? Blagor ti, ako to storiš; ti opravljaš angeljsko delo in bodeš prejel tudi angeljsko plačilo. Tvoj prostor bo enkrat na strani sv. Mihaela in njegovih tovarišev.

2. Sv. Mihael in dobri angelji pa se ne potegujejo samo za čast božjo, ampak tudi za zveličanje ljudi. — Ko je bilo po kazni hudobnih angeljev toliko prostorov v nebesih praznih, dobri angelji nič bolj ne želé, kakor da bi ljudje te prostore zasedli. Zato si sveti Mihael in dobri angelji na vso moč prizadevajo, da bi ljudem k zveličanju pomagali. — Oni nas z notranjim glasom k poboljšanju in pokori opominjajo, nas k dobremu napeljujejo in od hudega odvrtačujejo! Kolikokrat smo že sami ta glas slišali — žali Bog, da ga nismo zmirom poslušali in ubogali. Angelji se veselé spreobrnjenja grešnikov, kajti v nebesih bo veselje nad enim grešnikom, ki se spokori (Luk. 15, 10.), kaj še le nad več grešniki!

Ako mi v tem angelje posnemamo, smo tudi mi njim enaki; mi opravljamo angeljsko delo in prejeli bomo tudi angeljsko plačilo!

Kristijan moj! Ali delaš tudi ti tako? — Ali si prizadevaš, da bi svojega bližnjega boljše, k dobremu opominjal in napeljeval, od hudega pa ga odvrtačeval? Kolikokrat imaš tako priliko in koliko dobrega bi lahko storil, ako bi v tem angelje posnemal.

Glej, tvoj bližnji grdo govori, nesramno klafo in poje; bodi njegov vidni angelj varuh in reci mu: „To ni lepo; to je greh, sram te bodi! ali ne veš, da Bog vse vidi in sliši? Zakaj tako umazano govoriš in poješ?“ Ali pa ti vidiš, da hoče tvoj prijatelj, tvoja tovarišica v slabo družbo iti, na ples, v krčmo, k razuzdanemu razveseljevanju: bodi mu, ali bodi ji vidni angelj varuh; reci mu, ali reci ji: „Nikar ne hodi tje, nič dobrega tam ne bodeš videl in slišal; nič poštenega in spodobnega se tam ne godi. Pojdi raje z mano v cerkev, ali na sprehod ali v to in uno pošteno hišo!“ Ali pa če veš za pregrešno znanje, ne bodi mutast, prosi, opominjaj in svari z vso razumnostjo in krotkostjo. Morebiti enega ali drugega vendar-le pregovoriš in veliko greha odvrneš! — O koliko dobrega bi se s takim opominjevanjem lahko zgodilo; veliko veliko greha bi se s tem ubranilo, ki se tako stori. Pravi prijatelj, blaga prijateljica s takim opominjevanjem včasih lahko več opravi, kakor duhoven, ki v vsakem času ne more blizo. — Mogoče, ali skoraj gotovo, ti bo ta ali uni zameril, če ga svariš in ti bo tvoje lastne napake očital; ali to naj te ne plaši. Enkrat ti bo pa vendar-le prav dal, če poprej ne, gotovo tam pri sodbi. Pa saj tudi mi angelja varuha vselej ne poslušamo in vendar zavoljo tega ne neha nas svariti ob času skušnjave in nas od greha odvrčevati!

3. Pa če tudi ne moreš bližnjega z besedo svariti in opominjevati — dober zgled mu vendar lahko daš in zanj tudi lahko moliš; in tudi to je veliko vredno, tudi to je angeljsko opravilo. — Kajti tudi angelji nam le lepe zglede dajejo in za nas molijo! — Če mi prav in pošteno živimo, če vse zapovedi zvesto spolnujemo in Bogu z vdanim srcem služimo: je že to bližnjemu veliko spodbujevanje k dobremu in glasno očitane njegovih napak, ko bi mu tudi z besedo nič ne rekli. Posebno pa veliko pomore stanovitna molitev za spreobrnjenje bližnjega. — O koliko je izveličanih v nebesih, ki bi bili brez molitve pobožnih pogubljeni.

Opravljam toraj, predragi, tudi to angeljsko delo! Molimo za spreobrnjenje bližnjega in dobre zglede mu dajamo. Če tako angeljsko delo opravljamo, čaka nas tudi angeljsko plačilo; kajti pisano je: *Ako kdo izmed vas zajde od resnice in ga kdo vrne; naj vé, da kdor grešnika odvrne od njegove krive poti, bo rešil njegovo dušo od smrti in pokril veliko število grehov.* (Jak. 5, 20.)

Blagor mu tedaj, ki posnema sv. Mihaela in dobre angelje; ki po njih zgledu dela za čast božjo in zveličanje bližnjega! Angeljsko delo opravlja, čaka ga tudi angeljsko plačilo. — Pri angeljih in zraven

angeljev bo užival neizrečeno veselje, ker ga bo zavest tolažila, da je drugim k izveličanju pomagal. In marsikateri po njem izveličan bo vpričo vsega nebeškega dvora spoznal in rekel: „Ta je bil moj vidni angelj varuh; ta me je opominjal in svaril; ta me je od greha odvrgel in na pravo pot pripravil; brez njega bi bil skoraj gotovo pogubljen!“

II. Če se pa tisti, ki bližnjemu k zveličanju pomaga, po pravici njegov angelj varuh imenuje, kako bomo pa tistega imenovali, ki druge v pogubljenje spravlja? — Tak je pa — kakor se mi tudi jezik brani reči — tak je pa satan v človeški podobi; tak je satanov pomagalec.

Kaj je namreč bistvo satanovo? Kaj je njegov namen in opravek?

1. Hudobni duh vedno Bogu nasprotuje, se zoper Boga vzdiguje in njegovo čast, kolikor more, zabranjuje. — Ali ni tedaj tudi tisti človek njemu podoben, ki se z grehom Bogu ustavlja, Bogu nasprotuje, božjemu imenu, kolikor je pri njem, nečast dela? Satan je nasprotnik Bogu, enako pa tudi človek, ki je grehu in hudobijam vdan.

2. Posebno pa se bistvo in lastnija satanova v tem razodeva, da satan le to želi in na to dela, da bi bilo kolikor mogoče veliko ljudi pogubljenih. Ker je sam nesrečen, mu to največjo težavo dela, da bi človek mesto njega nebeško slavo užival. — In v tem je zopet največji nasprotnik Božji. Bog hoče, da bi bili vsi ljudje zveličani; hudič pa želi, da bi bili vsi pogubljeni. Zato ljudi vedno k hudemu napeljuje z navdajanjem pregrešnih misli, z vabljenjem v skušnjave. In glejte, kar dela satan, to tudi hudobni človek, ki je bližnjemu v spodtiko, ki ga z besedo ali zgledom ali dejanjem v greh napeljuje.

Če je greh, komu kaj vzeti, kakšen greh je še to, če zapeljivec komu najboljše, kar ima — milost božjo vzame!

Če je greh, koga ubiti, kakšen greh je še to, če zapeljivec bližnjega na duši ubije! In to delajo vsi pohujšljivci! Pohujšanje pa pride po grdih, nesramnih besedah; po slabih zgledih, ali pa naravnost po vabljenji in zapeljevanji v greh.

Koliko pohujšanja se zgodi le z nesramnim govorjenjem, z klafanjem in kvantanjem! Če kdo vpričo odraščениh umazano govori, se to pravi, olje v ogenj vlivati. Odraščениh sicer ne bo naravnost pohujšal, ker jim je že večjidel znano; ali v hudobiji jih s takim govorjenjem potrdi. Če pa v pričo otrok ali sploh nedolžnih in nepopačenih kdo nespodobno govori, kdo more škodo presoditi, katero včasih ena sama taka nespodobna beseda napravi? Otrok morebiti še ne razume, ali radovednost, domišljija ali celo poželjivost se zbudi,

sramožljivost se pomanjša ali zatara in kmalo mlad človek začne poskušati sam, kar je slišal. In tako nastane iz ene same besede veliko grehov, in eden pohujšan pohujša jih mnogo drugih.

Še hujše je s slabimi zgledi. Saj pregovor pravi, da besede mičejo, zgledi pa vlečejo! Kar človek, posebno mlad človek, vidi, to se mu vsadi v spomin in pri prvi priliki bo sam poskušal in delal, kar je pri drugih videl. Nesramno obnašanje in vedenje odrasčenih v pričo otrok in nedolžnih je šola za razuzdanost in nečistost. Po takih zgledih je bilo največ mladih ljudi pohujšanih in zapeljanih. Eden zapeljan je potem zopet deset drugih in ti desetori so jih spet sto drugih zapeljali. In greh, ki se je zavoljo slabega zgleda storil, je strahovitno rodovit. Morebiti tisti, ki je slab zgled dal, že davno v grobu trohni, morebiti že njegovih kosti več ni — greh njegov se pa še vedno ponavlja in na njegov račun dela! Postavim, kje je že tista ženska, ki je prva v fari zunaj zakona povila! Kje tista, ki je prva pohujšljivo nošo v faro pripravila? Zato nas Jezus tako milo in ostro svari pred pohujšanjem, ko pravi: *Glejte, da katerega teh malih ne pohujšate!* In če stariši svoje lastne otroke z besedami ali z zgledi pohujšajo, kakšen odgovor jih čaka?

Najhujše pa je, če kdo bližnjega naravnost v greh nagovarja, vabi, napeljuje, ali celó primora. To, ljubi moji, je še več kot satansko! Hudobni duh more pač z navdajanjem pregrešnih misli, z obujenjem mesenih strasti, z vabljenjem v grešne priložnosti koga v greh, v nesrečo in tako v pogubljenje pripraviti. Ali naravnost v greh zapeljati, v greh primorati satan ne more in sicer zato ne, ker nima telesa. To more le hudoben človek storiti!

Zdaj pa resno vsak sam pri sebi pomisli, če ni morebiti satanu podoben, če ni njegov pomagalec? Vsak, kdor z besedami, ali z zgledi, ali z dejanjem druge v greh napeljuje — opravlja hudičevo delo, bo pa tudi prejel njegovo plačilo. Sv. pismo pravi, da za satana ni bilo več prostora v nebesih; tako pa tudi za pohujšljiveca ni nič prostora v nebesih, ampak njegov prostor bo v peklu pri zavrženih angeljih.

Preljubi! Slišali ste danes, kako moremo biti podobni svetemu Mihaelu in dobrim angeljem; slišali pa tudi, kateri so podobni satanu in zavrženim angeljem.

Kdor bližnjemu z besedami, z lepim zgledom, z molitvijo pomaga v nebesa, k izveličanju, je podoben sv. Mihaelu — opravlja angeljsko delo, njega čaka tudi angeljsko plačilo. Kdor pa bližnjega

pohujšuje z govorjenjem, s slabimi zgledi ali naravnost z dejanjem v greh — v pogubljenje vabi in napeljuje, podoben je hudiču — on opravlja satanovo delo in bo prejel tudi njegovo plačilo.

Oh! kaj pač hočemo mi storiti? Posnemajmo raje sv. Mihaela in dobre angelje; hudiča pa nikar ne posnemajmo z zapeljevanjem; ampak ustavljajmo se njegovim skušnjavam in večkrat, posebno ob času skušnjave, sv. Mihaela zoper njega na pomoč kličimo, rekoč: *Sv. Mihael, arhangelj! brani nas v boji, proti zlobnosti in zapeljevanju hudobnega duha bodi nam pomočnik! Ukroti naj ga Bog! Ponižno za to prosimo. In ti, prvak nebeške vojske, satana in druge hudobne duhove s pomočjo božjo v peklensko brezno pahni! Amen.*

Jan. Ažman.

Homiletična zrna.

Prilike Gospodove.

28. Setev, rast in žetev.

Mark. 4, 26—29.

Tako je božje kraljestvo, kakor kedar človek seme vrže v zemljo in spi in vstaja po noči in po dnevu in seme požene in raste, da on ne vé. Zakaj zemlja sama od sebe rodi, prvič travo, potem klas, potlej polno žito v klasu. In kadar je sad obrodila, precej pošlje srp, ker je žetev.

Ta ljubeznjiva prilika ljudstvu ni tako znana in sploh se o njej manjkrat govori, menda zato, ker ni v sv. evangelij vsprejeta in ker je gledé sloga — rekel bi — bolj zamotana in ne v priprosti povesti. A prav lahko se dá spremeniti v tako povestico po zgledu drugih prilik n. pr. tako-le: „Božje kraljestvo je podobno človeku, kateri je žito vsejal in je potlej šel po svojih opravkih ter se za setev ni zmenil več do žetve. Zemlja namreč sama naredi iz žitnega zrna najprej travo, potlej klas in v klasu zrnje. In ob času žetve je poslal ženjce s srpom, da so spravili pridelek.“

Človek, kateri je vrgel seme v zemljo, je Jezus Kristus. Vsejano seme je odrešenje: nauk in na križu zaslužene milosti. Zemlja, v katero se vseje, je človeštvo sploh in posamezna srca. — Sejalec ima prav za prav le dvojno delo: setev in žetev, pri prvem seveda je všteto vse obdelovanje zemlje, pri drugem pa spravljane v žitnice. Tako vidimo tudi Kristusovo navzočnost le v začetku in ob dopolnitvi njegovega delovanja za rešenje in zveličanje človeštva. Čas setve je za kmeta hud čas; tudi za Jezusa je bil čas težave in britkosti: s svojim trudapolnim življenjem, učenjem in trpljenjem je zvršil svojo nebeško setev na zemlji. Po svojem vnebohodu je Jezus, sedeč na desnici Boga Očeta, podoben sejalecu, ki setev tako rekoč

sámo sebi prepusti, ker je vse storil, kar je potrebno za vspešno rast. Kakor iz semena polagoma izraste trava, cvet in sad, tako se tudi sveta cerkev, v kateri se odrešenje božje s pomočjo sv. Duha nadaljuje in posameznim v prid obrača, brez prestanka širi in približuje dnevu žetve. Za vesoljno človeštvo je dan žetve — sodnji dan, za posameznega človeka pa dan njegove smrti — presrečni dan njegovega prihoda v večno veselje.

Prelepe nauke si lahko vsi posnamemo iz te sicer kratke in vendar tako ljubke prilike.

1. Neizmerno genljiva je, ako si jo razlagamo v prvotnem pomenu, — da je sejalec Jezus Kristus sam. Ves evangelij nam sicer od besede do besede, od črke do črke oznanja Jezusovo skromnost in ponižnost, vendar s tako presunljivo jasnostjo se to nikjer ne bere, kakor v tej priliki. Kristus je prevzel trud in delo, — sejal je, a veselo in častno žetev je drugim prepustil! Kako malo jih je bilo ob njegovem času, da bi bili pokazali lepe klasove, napolnjene z jeklenim zrnem! Kako pa se je obneslo polje precej na binkoštni praznik, ko ga je blagoslovil sv. Duh z nebeško roso svojih darov in milosti: aposteljni so že vihteli srp za žetev one čudežne setve, ki jo je oskrbela božja ponižnost, a ni pričakala na zemlji njenih pridelkov. Zdaj dela vse po družih, še-le na sodni dan se bode pokazala njegova slava v vsem veličastvu.

2. To je prekrasen nauk za vse učenike in misijonarje svete katoliške cerkve vseh časov: ne tisti, kateri seje ali sadi, je kaj, marveč tisti, kateri daje s svojo stvarniško močjo zemlji rast. Velikan sv. apostelj Pavel nam v imenu vseh družih pové to resnico: *Jaz sem sadił, Apolo je prilival, Bog pa je rast dajal. Tedaj ni nič, kateri sadi, in nič, kateri priliva, ampak Bog je, kateri rast daje.* (I. Kor. 3, 6. 7.) Če Bog sam ne pripravlja src naših poslušalcev z rodovitno roso svojih milosti, je ves naš trud zastoj. Kolikor mi je znano, ni noben pameten kmet ponosen zaradi svoje setve, marveč v spomladi je poln skrbi; še-le v jeseni se mu ponosno razvedri srce in lice, kadar bogato žetev spravlja v svoje shrambe. V ponižnosti toraj opravljajmo tudi mi vsa svoja dela; koliko so vredna, nam bo še-le sodnji dan natanko povedal.

Od kmeta-sejalca se moremo mi učitelji naroda marsikaj učiti. Ko je oratar opravil svoje delo, mirno pričakuje blagoslova iz nebes. Vendar prav miren pa le ne; takrat, ko je sejal, je proti tlem imel obrnene oči in utrujene roke, ko je pa pšenično zrnje zakril s črno prstjo, se njegove oči obračajo proti nebu, njegove žuljaste roke se sklepajo in zaupno povzdigujejo proti najboljšemu Očetu nebeškemu. In če se nevihta bliža in preti vihar, o, kako vživo čuti tedaj svojo nezmožnost in hrepeneč kliče in pričakuje pomoči le iz nebes. — Tako bode tudi pri obdelovanju dušnega polja več storila srčna molitev in zaupna prošnja kakor pa lastno še tako pridno in spretno delovanje. Duhovni, stariši, učitelji in vzgojitelji, ki sejete v rahlo zemljico mladih src rodovitno seme nebeškega kraljestva, o nikar ne pozabite, da glavna reč je — molitev, goreča molitev. *Zakaj Božji*

pomagalci smo mi (odgojitelji in učitelji): *Božja njiva, Božje zidanje ste vi* (otroci in odrasli poslušalci). (I. Kor. 3, 9.) — Naj svet le slavi in povečuje iznajdbe novih plugov (novih metod) — mi se združujemo v bratovščinah — v molitvi!

3. A tudi napuhu nasprotno napako obsoja ta prilika, namreč: obupnost in malosrčnost pri delovanju za božje kraljestvo. Mnogi kar precej obupajo, ako z lastnimi očmi ne vidijo obilnega sadu svojega truda. Kakor se je sv. cerkev sama le polagoma razvijala in razširjala, tako tudi še sedaj dobre naprave le počasi rastejo in vspevajo. Naj le vsak po svojem stanu svojo dolžnost spolni in pridno seje seme božjega kraljestva pri svojcih, sad gotovo ne izostane, če se tudi precej ne prikaže. Otroci so nevoljni, ako jih skrbni stariši pri trdem imajo, a v poznejših letih jim bodo hvalo vedeli. Naj tedaj stariši in odgojitelji nikar ne nehajo učiti in svariti, ako njih dobra beseda precej prvi trenutek sadu ne prinese. Naj dobri pisatelji nikar obupno precej peresa iz rok ne položijo, ako jih vrstniki nočejo razumeti in podpirati; zaupno bode dobro seme, ki ga sejejo, v poznejših letih, — morebiti stoletjih, še-le prav dozorelo in sad donašalo. Mnoge so že v življenji prezirali ali celo zaničevali, a po smrti so jim častne in slavne spomenike postavili. Nič ni pri nas katoličanih tako slabo in pogubno, kakor tista bojazljiva skrb: „saj ne bo nič pomagalo; saj je vse zastoj — v teh hudih, spridenih časih!“ in mnogi sicer dobro misleči ménijo, da bodo s tem največ za domovino storili, ako roke navskriž denejo. Obdeluj zemljo in obsevaj jo z dobrim semenom, stori, kar je v tvoji moči, vse drugo Bogu prepusti!

4. Prelep nauk podaja prilika tudi vsem onim, ki hočejo po poti popolnosti doseči višjo svetost. Pšenica ne začne pri klasu rasti, marveč pri korenini; tudi ne dozori v enem dnevu, marveč le polagoma začeni takorekoč pri tleh. In kakor nam prilika pri pšenični rasti tako lepo kaže trojno stopinjo: najprej travo, potlej klas (v cvetji) in slednjič polno žito v klasu, enako nam kažejo skušeni voditelji trojno pot do popolnosti krščanske svetosti: pot očiščevanja, pot razsvitljevanja, pot zedinjenja z Bogom. Najprej naj se duša izvije (kakor vsejano zrno) iz prsti in blata hudobije, da se na prostem zraku milosti božje lepo ozeleni in očvrsti; potlej naj se v molitvi in premišljevanji ter v prizadevanju za svete čednosti povzdiguje višje in višje (kakor brhek klas na močni visoki bilki); in tako zapustivši zemsko tla, zibaje se v nekem svetem ozračju dozoreva sad svete ljubezni do Boga in do bližnjega.

5. Za nas vse pa je prilika resen opomin, naj mislimo na štiri poslednje reči, na konec svojega življenja. Oj, naš jezik ima dve besede, ki pretresete kosti in ude slehernemu, kateri ne živi kar tje v en dan brez premisleka: kosa in srp! Kakor ima vsako žito svoj omejeni čas za rast in zorenje, — nekatero več, drugo manj — tako je tudi Gospod vsakemu človeku odločil gotovo mero zemeljskega življenja, gotovo število dni, potlej pa *precej pošlje srp, ker je žetev!*